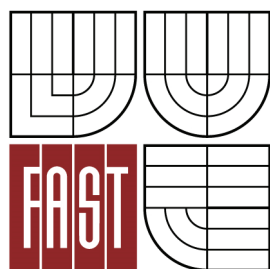

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

MANAŽERSKÉ VÝSTUPY PRO FINANČNÍ ŘÍZENÍ **STAVEBNÍ ORGANIZACE**

MANAGEMENT OUTPUTS FOR FINANCIAL MANAGEMENT OF A CONSTRUCTION ORGANIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

ROMAN ŠTENCL

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. JITKA CHOVANCOVÁ, Ph.D.

BRNO 2015

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607R038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Roman Štencel
Název	Manažerské výstupy pro finanční řízení stavební organizace
Vedoucí bakalářské práce	Ing. Jitka Chovancová, Ph.D.
Datum zadání bakalářské práce	30. 11. 2014
Datum odevzdání bakalářské práce	29. 5. 2015
V Brně dne 30. 11. 2014	

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

- Bařinová, D. – Vozňáková, I.: Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře.
- Růčková, P.: Finanční analýza: metody, ukazatel, využití v praxi.
- Sedláček, J.: Účetní data v rukou manažera.
- Valach, J. a kol.: Finanční řízení podniku.
- Král, B.: Manažerské účetnictví.
- Fibířová, J.: Reporting moderní metoda hodnocení uvnitř firmy.
- Synek a kol.: Podniková ekonomika.

Zásady pro vypracování

Cíl práce: Představit účetnictví jako informační zdroj a vybrat informace pro manažerské řízení stavebního podniku.

Zásady pro vypracování:

1. Finanční řízení podniku.
2. Účetnictví a jeho výstupy.
3. Manažerské účetnictví a jeho kontrolní funkce.
4. Měření výkonnosti podniku.
5. Manažerská rozhodnutí, jejich dopady a hodnocení.

Požadovaný výstup: Návrh vhodných účetních výstupů pro finanční řízení stavební organizace.

Struktura bakalářské/diplomové práce

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).
- 3.

.....
Ing. Jitka Chovancová, Ph.D.
Vedoucí bakalářské práce

Abstrakt

Tato práce je zaměřena na finanční řízení společnosti. V první teoretické části popisuje základní pojmy, se kterými se můžeme setkat v oblasti finančního účetnictví, finanční analýzy a manažerského účetnictví. V praktické části jsem analyzoval skutečná data, která mi poskytla oslovená firma a následně je dával do souvislostí. Výsledkem práce je doporučení manažerského rozhodnutí z pohledu řízení podniku.

Klíčová slova

finanční řízení, finanční účetnictví, manažerské účetnictví, finanční analýza, poměrové ukazatele, horizontální analýza, vertikální analýza, bilanční pravidlo, čistý pracovní kapitál

Abstract

This thesis is focused on the financial management of the company. In the first theoretical part describes the basic concepts, which can be found in financial accounting, financial analysis and management accounting. In the practical part I analyzed the actual data, which gave me approached the company and then I gave them in context. The result of the thesis is a recommendation of management decisions from the perspective of business management.

Keywords

financial management, financial accounting, management accounting, financial analysis, ratio analysis, horizontal analysis, vertical analysis, balance rule, net working capital

Bibliografická citace VŠKP

Roman Štencl *Manažerské výstupy pro finanční řízení stavební organizace*. Brno, 2015. 69 s., 75 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Jitka Chovancová, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY VŠKP

Prohlášení:

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané bakalářské práce je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 29.5.2015

.....
podpis autora
Roman Štencel

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 29.5.2015

.....
podpis autora
Roman Štencel

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Ing. Jitce Chovancové, Ph.D. při vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a čas, který mi věnovala.

Dále pak děkuji mým nejbližším za jejich podporu a firmě Testa s.r.o. za poskytnuté materiály.

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Finanční řízení	13
2.1	Úkoly finančního řízení.....	13
3	Účetnictví.....	15
3.1	Definice účetnictví	15
3.2	Historie účetnictví	15
3.3	Funkce účetnictví a uživatelé	17
3.4	Zákon o účetnictví	19
3.5	Výstupy účetnictví.....	20
3.5.1	Rozvaha	20
3.5.1.1	Aktiva	21
3.5.1.2	Pasiva.....	22
3.5.2	Výkaz zisku a ztráty	23
3.5.3	Výkaz cash flow	23
3.5.4	Rozbor účetních výkazů	24
4	Finanční analýza	25
4.1	Historie finanční analýzy.....	25
4.2	Analýza stavových ukazatelů	26
4.2.1	Horizontální analýza – analýza vývojových trendů	26
4.2.2	Vertikální analýza – procentní rozbor	27
4.3	Bilanční pravidla	27
4.4	Čistý pracovní kapitál.....	28
4.5	Analýza poměrových ukazatelů	28
4.5.1	Ukazatele rentability.....	29

4.5.2	Ukazatele likvidity.....	31
4.5.3	Ukazatele aktivity	32
4.5.4	Ukazatele zadluženosti	34
5	Nedostatky výstupů účetnictví z pohledu manažerského řízení	35
5.1.1	Manažerské účetnictví	35
5.1.1.1	Nákladové účetnictví	36
5.1.1.2	Kalkulace	37
5.1.1.3	Rozpočetnictví	38
6	Praktická část bakalářské práce	39
6.1	Představení firmy	39
6.2	Horizontální analýza.....	40
6.2.1	Horizontální analýza aktiv	40
6.2.2	Horizontální analýza pasiv	41
6.2.3	Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát.....	43
6.2.4	Vyhodnocení horizontální analýzy	45
6.3	Vertikální analýza.....	45
6.3.1	Vertikální analýza aktiv	45
6.3.2	Vertikální analýza pasiv	47
6.3.3	Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát.....	48
6.3.4	Vyhodnocení vertikální analýzy	50
6.4	Bilanční pravidla	50
6.5	Čistý pracovní kapitál.....	52
6.6	Analýza poměrových ukazatelů	53
6.6.1	Ukazatele rentability.....	53
6.6.2	Ukazatele likvidity.....	55

6.6.3	Ukazatele aktivity	56
6.6.4	Ukazatele zadluženosti	58
6.6.5	Vyhodnocení poměrových ukazatelů	59
6.7	Manažerské řízení podniku	60
7	Závěr	61
8	Seznam použitých zdrojů	62
9	Seznam použitých zkratk	65
10	Seznam tabulek	66
11	Seznam obrázků	67
12	Seznam grafů.....	68
13	Seznam příloh.....	69

1 Úvod

Téma mé bakalářské práce zabývající se finančním řízením, bylo, je a vždy bude potřebným nástrojem každého podniku. Vědomostmi tohoto tématu by měli disponovat nejen vlastníci nebo akcionáři firem, ale především manažeři, kteří jsou zodpovědní za především co nejziskovější chod podniků. Protože jsem se chtěl dozvědět co nejvíce o finanční analýze a následnému nakládání s těmito daty, rozhodl jsem se pro toto téma.

Jelikož mi firma, kterou jsem oslovil s prosbou o propůjčení dat, které bych použil pro praktickou část své práce, dala rozvahy, výkazy zisků a ztrát a přílohy k účetním závěrkám, zabýval jsem se především finanční analýzou, která úzce souvisí s finančním řízením podniků.

Svou bakalářskou práci jsem rozdělil do části teoretické a praktické.

V první části popisuji finanční řízení, manažerské účetnictví, výstupy účetnictví, které dále zkoumá finanční analýza. Finanční analýze jsem věnoval největší pozornost, kvůli jejím výsledkům. Co nejvýstižněji jsem se snažil popsat každou část analýzy z pohledu, jaké skutečnosti znázorňuje, jaká data vstupují do analýzy, komu jsou užitečná výsledná data a v jakých doporučených hodnotách by se měl výsledek pohybovat.

Druhá část bakalářské práce je zaměřena na uplatnění získaných znalostí z teoretické části na konkrétní sledovaný podnik. Provedl jsem finanční analýzu získaných dat a následně přehledně zpracoval výsledky do tabulek. Pokusil jsem se nastínit všechny změny a souvislosti, které ovlivnily výsledné hodnoty.

Cílem práce bylo vymyslet doporučení pro další manažerské rozhodnutí, aby firma zvýšila své zisky, zažehnala rizika, odstranila své slabé stránky a posílila silné.

2 Finanční řízení

Základní rozdělení majetku firmy je na věcnou a peněžní část. Do první části, tedy do věcné stránky, patří především zařízení a stroje, které potřebuje společnost na vykonávání svého podnikatelského záměru. Jsou to tedy všechny hmotné statky, které napomáhají pro provedení vize a základního cíle do konkrétního projektu. Pro uskutečnění díla je zapotřebí pracovní síla zastoupená zaměstnancem. Ta druhá část, která provádí proměnu financí od prvotní investice přes financování provozu a realizace k prodeji výstupu podnikání zpět na peníze, lze nazvat peněžní stránkou. [11]

Novodobé teorie chápou podnik jako určitý řetězec (z angl. value chain), na který vlastně jenom provádí proměnu peněžních prostředků vložených jako vstupního kapitálu na jeho zhodnocení ve tvorbě zvýšení hodnoty podniku. Výsledná hodnota je navýšena o přidanou hodnotu, která představuje odměnu pro vlastníka za riziko, které podstupuje při podnikání a samotné náklady na něj. [4] [11]

2.1 Úkoly finančního řízení

Finální úloha finančního řízení spočívá především ve výběru optimální varianty poměru externích a interních zdrojů financování a jejich následné použití ve prospěch podnikání. Toto je hlavním úkolem finančního řízení, ale od toho se odvíjí další potřeby, které je nutno řešit. [4] [11]

- Získání finančních zdrojů na založení podniku a následný další rozvoj podniku (využití bankovních úvěrů, nastavení obchodních podmínek, využití emise akcií a obligací atd.).
- Řízení a financování oběžného majetku (např.: zásob, peněžních prostředků, atd.).
- Následné investování finančního majetku získaného podnikatelskou činností do fixního majetku (hmotného nebo nehmotného).
- Zvolení nejlepší finanční struktury pro firmu, při zohlednění struktury majetku, k době splatnosti týkajícím se nákladům na získávání jednotlivých druhů kapitálu.
- Konečná rozdělení podnikového zisku s přihlédnutím na daňovou politiku státu. (např.: tvorba rezervních fondů, dopisy a dividendy).

- Finanční analýza podniku. [4] [11]

Poslední bod, finanční analýza, je velice důležitý. Měření a hodnocení výkonnosti prostřednictvím finanční analýzy je jeden z nejlepších nástrojů pro odhalení silných a slabých stránek nejen produkce, ale i manažerského rozhodování, především finančního investování a jeho vlivech na zdraví firmy. [4]

3 Účetnictví

3.1 Definice účetnictví

Účetnictví je hlavním nástrojem ke sledování především hospodářské činnosti podniku. Díky účtům, fakturám a dalším dokladům o jednotlivých ekonomických procesech, lze po dobře systematickém zatřídění jednoduše sledovat majetkovou strukturu firmy. Aby byly informace skutečně dobře vypovídající, musí být všechny nejen finanční operace vyjádřené číselně.

„Účetnictví je servisní činnost. Jeho funkcí je zajišťovat o ekonomické realitě kvantitativní informace primárně finanční povahy, užitečné pro rozhodování v oblasti ekonomiky.“ [American Institute of Certified Public Accountants]

„Účetnictví je vědou o sběru, záznamu, klasifikaci, sumarizaci a interpretaci finančních (a jim podobných) dat takovým způsobem, aby mohla být činěna podnikatelská rozhodnutí. Je jazykem podnikatelské komunikace.“ [Institute of Chartered Accountants in England and Wales]

„Účetnictví se zabývá kvantifikací ekonomických jevů v peněžním vyjádření s cílem shromažďovat, zaznamenávat, oceňovat a sdělovat výsledky minulých událostí a napomoci rozhodování.“ [Institute of Chartered Accountants in England and Wales]

3.2 Historie účetnictví

Prvopočátky účetnictví úzce souvisejí s vývojem směnného obchodu. Z důvodů (přibývajících počtu obchodů, množství zboží a nepochybně velikosti společnosti, nahlíženo z hlediska počtu členů) bylo tedy třeba evidovat veškeré obchodní aktivity, pohledávky k odběratelům dluhy k dodavatelům a majetek, který s nimi souvisel. [13]

První evidenci hospodářských procesů lze předpokládat už v pravěku a to buď pomocí vytesávání, nebo vyřezávání především k záznamu počtu dobytka. Velkým pomocníkem ke zdokonalení účetnictví bylo samozřejmě vynalezení písma. Potřeba zaznamenávat hospodaření byla soustředěna do míst, kde vzkvětal obchod díky úrodným oblastem, vznikajícím velkým aglomeracím a také spojení těchto míst, tudíž na obchodních stezkách. První systémy vznikaly v antickém Římě, Řecku, Blízkém Východě, Malé Asii a severní Africe. Od Sumerů, Babyloňanů, Egyptanů a Řeků se

vlivem dobývání dalšího území panovníky rozšiřovala evidence hospodaření dále na východ, tedy do Číny, Indie a Persie. [13]

Největší zásluhu za rozšiřování účetních vědomostí má církev, protože kněží byli jedni z mála lidí, kteří uměli číst a psát. Následně právě oni rozšiřovali vědomosti mezi další, především královské úředníky. Z velikosti bohatství, kterým disponovala církev, vyplývá, že kněží obstarávali většinu obchodních aktivit s dobyt看, polnostmi a zásobami jídla, ale také i funkci velkoobchodníků, díky postavení chrámů, a bankéřů. Církev nejen že brala desátky, ale také poskytovala půjčky a přijímala vklady. Díky rozvoji trhu museli kněží stanovovat měřicí a vážicí pravidla obchodu. [13]

Jedním z nejdůležitějších podkladů pro řízení obchodu a tudíž i účetnictví je nepochybně Chammurapiho zákoník, jeden z nejstarších dochovaných zákoníků světa. Kromě pravidel, kterými se museli lidé v Babylonské říši řídit, zde byl i propracovaný systém stvrzenek a kupních smluv. Před vynalezením papyrusu bylo vše zaznamenáváno na nejrůznější materiály od hliněných nádob, přes odštepky mořských lastur, až po kůže a plátna. [14]

První zmínky o podvojném účetnictví je možné se dozvědět ze spisu „Summa de aritmetica, geometria, proportioni et proporcionalita“ italského mnicha a matematika Luca Pasioliho, který měl zkušenosti s účetnictvím obchodníka Antonia de Rompiasi, jemuž se kromě výuky a výchovy dětí staral i o účetní knihy. Obsah této knihy se stal rychle velmi známým a následně vytvořil základ pro účetní znalosti obchodníků a především jejich účetních. [14] [15]

Podvojně účetnictví se dostalo do českých zemí za vlády Rudolfa II., kdy se stala Praha jedním z hlavních měst kultury a vědy v Evropě. Od té doby až do roku 1918 se v Čechách udržel německý směr účtování v obchodní sféře. Ve státní správě se používalo kamerální účetnictví až do roku 1954. [15]

Díky rozvoji průmyslu v 18. a 19. století prošlo i účetnictví zásadním vývojem. Bylo zapotřebí oddělit řízení podniku a jeho vlastnictví. Následkem toho bylo zapotřebí rozlišit účetnictví do dvou větví. Jedním bylo účetnictví pro interní potřeby, tedy pro manažery. Druhou větví bylo účetnictví pro externí uživatele, jako jsou akcionáři, vlastníci a stát. [14]

3.3 Funkce účetnictví a uživatelé

Vzhledem k odlišným pohledům a hlavně potřebám interních a externích uživatelů podniku na výstupy hospodaření je nutné rozdělit účetnictví na různá odvětví. [18]

Nejstarší funkcí účetnictví bylo zaznamenávání všech obchodních aktivit podniku. Vzhledem ke zvětšování počtu a rozmanitosti forem obchodních aktivit už nebylo možné se spolehnout jenom na zapamatování všech pohledávek, které podnikateli dluží zákazníci, a závazcích, které firma dluží svým dodavatelům. [17] [18]

S rozvíjením firem, jejich zvětšováním a v mnohých případech i zvyšování počtů vlastníků bylo nutné i zaznamenávat účetnictví pro vlastníka, aby měl přehled o majetku, se kterým firma disponuje. Jelikož je už v dnešní době normální, že má podnik více majitelů nebo je vlastník pouze jeden, ale vlastní buď více firem, anebo z nějakých jiných důvodů nemá čas spravovat sám administrativní část, najímá si manažera, nebo je osoba odpovídající za průběh hospodaření stanovena úředně, která je povinná v pravidelných časových intervalech nebo při ukončení správcovské funkce předložit přehled hospodářského výsledku. [18] [19]

Funkci zachycení jednoduchých stránek ekonomické činnosti asi nejjednodušeji a zároveň přehledně zachycuje tzv. podvojně účetnictví. Tento systém účtování hospodářských operací zachycuje všechny transakce ze dvou hledisek najednou. Například je vidět, jaký majetek si podnik pořídil a zároveň z jakých prostředků byl pořízen. [18]

Pro externí uživatele účetnictví je nezbytné, aby jeho výstupy byly zobrazeny objektivně. Ve výstupech se nemají nacházet subjektivní představy a názory lidí, ale naopak se v nich musí odrážet skutečnosti, k nimž v účetní jednotce došlo. [18]

Subjektivní stránka zobrazení vzniká díky poctivosti, spolehlivosti a svědomitosti účetních. Poctivost v účetnictví se odkazuje na občanské a obchodní právo, kde se předpokládá „poctivý obchodní styk a dobré mravy“. [18]

Díky těmto dvěma zásadám vznikl ústřední pojem věrného a poctivého obrazu účetnictví (z angl.. True and Fair View), který je také zmíněn i v zákoně o účetnictví. [18]

Pojem malverzace, který označuje zpronevěru falšováním údajů v účetnictví, může být jeden ze dvou opaků k věrnému a poctivému účetnictví. Tím druhým je

tzv. kreativní účetnictví, kde je v podstatě za úkol lepší prezentace podniku v účetních výkazech. Tato praktika je bezpochyby stará, ale její pojem je znám od 80. až 90. let minulého století. [18] [19]

Uživatelé účetnictví potřebují různé informace, jejich množství a podrobnosti. Požadavky se liší i vzhledem k času dat a jejich frekvenci. Čím více dokladů je v účetnictví zavedeno tím detailnější výkazy mohou vzniknout. [22]

Základní rozdělení uživatelů účetnictví se dělí na vnitřní a vnější. Management podniku potřebuje mít k dispozici podrobnější informace, než je uvedeno v účetní závěrce, kterou podnik zveřejňuje pro externí uživatele. [23]

Manažeři podniku sledují ziskovost (výnosnost aktiv, vlastního kapitálu a investic), provozní analýzu (provozní zisk, analýzu provozních nákladů a vztah tržeb a nákladů) a řízení zdrojů (ukazatele aktivity, obrat zásob a aktiv, efektivnost lidských zdrojů a strukturu závazků a pohledávek). Všichni vlastníci firmy, ať už jsou stávající nebo potencionální se zajímají především o vhodnost uložení jejich finančních prostředků a jaký jim společnost přináší zisk. Důležité informace pro investory obsahují ukazatele rentability, které zachycují například ziskovost aktiv, vlastního kapitálu nebo tržeb. Zaměstnanci jsou skupinou uživatelů, které zajímají především informace o mzdových závazcích. [22] [23]

Externími uživateli účetnictví jsou dodavatelé, odběratelé, stát, veřejnost a poskytovatelé kapitálu, jako jsou banky. Na základě účetnictví se banky rozhodují, zda poskytnou podniku úvěr nebo žádost zamítnou. Zkoumají schopnosti firmy splácet půjčenou částku včetně úrok. V případě, že podnik není schopen úvěr splácet, banka zajímá banku likvidační hodnota firmy. Stejně hledisko jako banky sledují i dodavatelé. Odběratelé se soustředí na dochvilnost firmy z pohledu dodávky zboží. Pokud by se firma dostala do finančních problémů, může zpomalit nebo úplně zastavit produkování výrobků nebo služeb. Na základě výsledků konkurence může podnik upravovat obchodní strategii, aby zvýšila svůj podíl na trhu v daném odvětví. Stát, zejm. orgány finanční správy se zaměřují na hodnoty spojené s daňovou povinností. [23]

3.4 Zákon o účetnictví

Zákon o účetnictví je základním předpisem, který upravuje povinnosti podnikatelů v České republice. Ve zkratce se píše v zákoně, že je povinna vést účetnictví každá právnická osoba, která má sídlo na území České republiky. Fyzická osoba, která je zapsána jako podnikatelská v obchodním rejstříku. Ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základně svého vlastního rozhodnutí a podnikatelé, pokud jejich obrat přesáhl za předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč. [26]

Dále zákon definuje:

- Předmět účetnictví a účetní období, které se může shodovat s kalendářním nebo s hospodářským rokem.
- Základní povinnosti při vedení účetnictví a při jejich nesplnění pokuty.
- Pravidla pro oceňování v průběhu účetního období i k rozvahovému dni.
- Účetní doklady, knihy. Jejich otevírání a uzavírání.
- Základní požadavky na obsah účetní závěrky.
- Směrnou účtovou osnovu. [26]

Podle zákona musí být účetnictví úplné. Vedené správně a průkazným způsobem tak, aby věrně zobrazovala skutečnost. [26]

Úplné účetnictví je podle zákona takové, jestliže je v něm zaúčtován každý případ týkající se aktuálního účetního období. Podle zákona tedy není možné zahrnovat do sledovaného účetního období účetní doklady vztahující se k jinému. [26]

Průkazné účetnictví je takové, které může doložit ke všem účetním případům a zápisům všechny účetní doklady. [26]

Ve správně vedeném účetnictví nejsou porušeny povinnosti stanovené jakýmkoliv zákonem. Nejedná se tedy jen o zákon o účetnictví, ale i například o zákon o daních z příjmu, obchodním zákoníkem atd. [26]

Zákon o účetnictví není avšak jediný předpis, který se danou problematikou zabývá. V roce 2003 nabyly platnosti prováděcí vyhlášky Ministerstva financí, které upravují povinnosti jednotlivých skupin účetních jednotek. Dalšími právními normami jsou opatření Ministerstva financí, české účetní standardy, už zmiňovaný obchodní

zákoník, který stanovuje například povinnosti auditu obchodních společností, povinnosti uložení účetních listin do obchodního rejstříku, daňové zákony atd. [26]

3.5 Výstupy účetnictví

Díky kvalitním podkladům z účetnictví lze následně dobře řídit podnik, odhalit slabiny firmy a následně pracovat na jejich odstranění. Finanční analytik každého podniku potřebuje spoustu kvalitních dat, která by mohla jakýmkoliv způsobem zkreslit finanční zdraví firmy. V dnešní době jsou možnosti finančních analytiků daleko větší, než byly před nástupem počítačových technologií, ale princip zůstává stejný. Základní data jsou čerpána převážně z účetních výkazů. [6] [9]

Účetní výkazy lze rozdělit do dvou skupin. První skupinou jsou **Finanční účetní výkazy**, které jsou převážně určeny pro externí uživatele. Poskytují především informace o stavu a struktuře majetku, zdrojích krytí, užití a tvorbě výsledku hospodaření a peněžních tocích. Je to základ pro finanční analýzu firmy a to i za předpokladu, že jsou to veřejné informace, které je podnik povinen zveřejňovat minimálně jednou do roka. [1] [6]

Tou druhou skupinou jsou **Vnitropodnikové účetní výkazy**, které sice nemají žádnou právní závaznou úpravu, podnik není povinen si je vést ani je zveřejňovat, avšak pro větší firmy jsou kvůli zdokonalení výsledků finanční analýzy tyto výstupy nezbytné. Většinou tyto výkazy mají daleko větší frekvenci sestavování, tím tedy umožňují vytvářet podrobnější časový řád a následně pomáhají eliminovat riziko odchylky od skutečnosti. [1] [6]

3.5.1 Rozvaha

Rozvaha je jedním ze dvou povinných účetních výkazů. Její struktura je závazně stanovena Ministerstvem financí a je závaznou součástí účetní uzávěrky. Zjednodušeně se dá říct, že je to sumář všech ostatních výkazů. Hlavní funkcí rozvahy je zachycení aktiv a pasiv vždy k určitému datu. Zpravidla se sestavuje k poslednímu dni každého roku. V tomto případě ukazuje aktuální základní přehled o majetku podniku ke dni účetní uzávěrky. Je tedy důležité si uvědomit, že aby ze statických hodnot, které rozvaha nabízí, dostal uživatel nějakou vypovídající hodnotu pro analýzu, je třeba porovnat několik

na sebe logicky časově navazujících rozvah. Výsledná struktura celé rozvahy zobrazuje tři základní hlediska. [1] [6] [19]

- Majetkovou situaci podniku - v jakých druzích se majetek vyskytuje.
- Zdroje financování - jestli byl majetek financován z vlastních nebo cizích zdrojů.
- Finanční situaci podniku - jakého zisku podnik dosáhl, jeho rozdělení, jestli je schopen podnik dostát svým závazkům. [6]

Úplně nejzákladnější rozdělení rozvahy se dělí na majetkovou část - aktiva a finanční část - pasiva. [1]

3.5.1.1 Aktiva

Je to veškerý majetek, jímž podnik disponuje v určité době. Majetek je v rozvaze uspořádán podle funkce, kterou v podniku plní, podle času, po který je majetek vázán a podle likvidity. [1]

První základní skupinou aktiv je tzv. dlouhodobý majetek. Ten se dále dělí na dlouhodobý hmotný majetek, kam patří, jak už z názvu vyplívá, nemovitosti, stroje, zařízení atd., bez ohledu na dobu vlastnictví těchto věcí podnikem. Druhým dílem dlouhodobého majetku je část, která nemá fyzickou podstatu. Je to majetek, na který si není možné sáhnout, avšak jeho hodnota je v některých případech poměrně vysoká. Dlouhodobým nehmotným majetkem jsou tedy softwary, goodwill, ocenitelná práva, jako jsou například licence, patenty a ochranné známky atd. [1] [6]

Druhou základní skupinou aktiv jsou tzv. oběžná aktiva. Spadají sem veškeré finanční prostředky, jako jsou pohledávky a krátkodobý finanční majetek, tak i věcný majetek, například materiál, suroviny, nezpracovaná výroba nebo naopak hotové výrobky, u kterých se předpokládá, že se do jednoho roku přemění na finanční prostředky. [1] [8]

Je nutné si uvědomit, že rozdělení majetku firem se může zásadně lišit podle toho, v jakém odvětví podnik podniká. Například firma, která vyrábí nějakou věc, potřebuje ke své činnosti drahé stroje (dlouhodobý hmotný majetek), na rozdíl od firmy, která pracuje pouze na počítačích, takže jejím prostředkem jsou softwary (dlouhodobý nehmotný majetek). [1] [16]

Dále je majetková struktura ovlivněna finanční politikou podniku. Je důležité jestli disponuje firma vlastními finančními prostředky, nebo si zajišťuje fixní majetek pomocí leasingu. [1] [6]

3.5.1.2 **Pasiva**

Pasiva představují zdroje financování firmy. Tedy strukturu kapitálu, kterou je majetek podniku financován. Nejzákladnějším rozdělením je členění na vlastní a cizí zdroje. [1] [6]

Základní položkou vlastního kapitálu je základní kapitál, který se tvoří z vkladů všech vlastníků společnosti. Většinou ho tvoří pouze kapitál, který je do firmy vložen při založení a dále už se během života společnosti nemění. Obchodní zákoník České republiky ukládá povinnost minimální výše základního kapitálu pro společnosti s ručeným omezeným vklad jedné koruny, pro akciové společnosti dva miliony korun a pro družstva padesát tisíc korun. [1] [6] [8]

Další částí vlastního kapitálu je výsledek hospodaření minulých let, což může být jak nerozdělený zisk z minulého období, tak i případná neuhrazená ztráta. [6]

Výsledek hospodaření běžného účetního období se objevuje v rozvaze, ale musí se zároveň rovnat položce ve výkazu zisku a ztrát. Jako poslední jsou zde zaznamenány další fondy jak povinné tak i dobrovolné. [1] [6] [9]

Skupina pasiv pojmenovaná jako cizí zdroje představuje veškeré zdroje financování, které podnik získal od jiných subjektů, právnických nebo fyzických osob. Tyto prostředky jsou firmě zapůjčeny na určitou dobu, po kterou většinou platí poplatek za zapůjčení, tzv. úrok a další poplatky za výdaje spojené se získáním tohoto kapitálu. Je důležité si uvědomit, že využívání cizího kapitálu má svá rizika, ale pro podnikání je cizí kapitál levnější než kapitál vlastní. Delší dlouhodobé závazky mají dobu splatnosti delší než jeden rok. [9]

Kromě už zmiňovaných úvěrů jsou dalšími cizími zdroji financování závazky k dodavatelům, tzn. nezaplacené faktury, závazky k zaměstnancům, tedy neodeslané výplaty a v poslední řadě závazky ke státu, například k finančním úřadům. [9] [16] [1]

3.5.2 Výkaz zisku a ztráty

Někdy nazýván jako výsledovka zachycuje na rozdíl od rozvahy pohyb finančních prostředků. Zobrazuje informace o nákladech vynaložených za účetní období a o výnosech, kterých bylo díky nákladům dosaženo a o dosaženém výsledku hospodaření. Je stejně jako rozvaha povinnou součástí účetní závěrky. Aby uživatel získal detailnější informace než jen základní přehled o hospodaření, výši zisku, velikosti tržeb a struktuře nákladů musí si při jejím prostudování spolupracovat s přílohou účetní závěrky a výroční zprávou. [1] [8]

Hlavní funkcí výkazu zisku a ztráty je tedy výsledek hospodaření podniku za určité období pomocí nákladů a výnosů, ale také je to výborný podklad pro hodnocení ziskovosti vložených prostředků. Úzce spojena s výsledovkou je struktura a obsah výsledku hospodaření. Dělit výsledek hospodaření je možno do šesti základních skupin:

- VH provozní
- VH za běžnou činnost
- VH z finančních operací
- VH za účetní období
- VH mimořádný
- VH před zdaněním [1]

Jelikož výkaz zisku a ztrát zachycuje tokové veličiny v čase, a ne všechny operace spojené s například prodejem se neprojeví hned, tudíž nejsou rovnoměrné a mohou se projevit až v jiné výsledovce pro odlišné období. [1] [8]

3.5.3 Výkaz cash flow

Jiným názvem peněžní tok nebo přehled o peněžních tocích, protože je to výkaz, který sleduje peněžní toky, tedy příjmy nebo výdaje peněžních prostředků, ne však výnosy a náklady. Jeho cílem je nastítnit platební schopnost podniku. Tento výkaz je výborným nástrojem pro výběr a hodnocení investičních projektů, protože na jeho základě se sleduje doba návratnosti, vnitřní výnosové procento a čistá současná hodnota, která znázorňuje diskontovanou hodnotu všech peněžních toků propojených s investičním projektem. [1] [8]

Peněžní toky mají různé kategorie. Liší se především obsahem, popřípadě způsobem výpočtu. Jsou jimi:

- Cash flow z provozní činnosti
- Cash flow z investiční činnosti
- Cash flow z finanční činnosti
- Cash flow ze samofinancování
- Celkové cash flow [1]

3.5.4 Rozbor účetních výkazů

Jelikož data účetních výkazů mají ze strany sledování podniku malou vypovídající hodnotu, je zapotřebí provést jejich analýzu. Je možné data sledovat pouze samotná, nazývaná jako absolutní ukazatele, tak i jejich vzájemné vztahy – poměrové ukazatele.

4 Finanční analýza

Finanční analýza je jedním ze základních nástrojů pro finanční řízení podniku. Jejím hlavním úkolem je přiblížit finanční situaci, která právě v podniku nastává, abychom mohli zhodnotit budoucnost podnikatelského záměru. Na základě výstupů se může udělat opatření k zajištění větší prosperity a zlepšení ekonomické situace. [1]

Výstupy finanční analýzy nezajímají jenom vedení, ale mnoho dalších subjektů, jako jsou například investoři, věřitelé, jak banky a tak i dodavatelé. [1]

Pro sestavení dynamické finanční analýzy je nutno si stanovit časový horizont a následně zpracovat data za sledované období. Díky řadě účetních výkazů, které na sebe navazují, můžeme sledovat vývoj finančních prostředků a majetku. Následně se můžeme dozvědět, jestli nakládání s finančními prostředky a investování mělo pozitivní nebo negativní vliv na zdraví firmy. Management sice může sledovat posuny v účetních výkazech, ale na první pohled nejsou vidět všechny souvislosti, které mohou do podnikání vstupovat. Na nich je vidět pouze stav k jednomu okamžiku na rozdíl od analýzy, která sleduje vývoj v období, které je sledováno. [1] [8]

Existuje spousta definic, které by jednoduše mohly vyjádřit význam pojmu „finanční analýza“, proto bych uvedl jenom ty, které mě připadají nevystižnější:

- Finanční analýza je soubor činností, jejichž cílem je zjistit a vyhodnotit kompletní finanční situaci podniku. [9]
- Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek. [1]
- Finanční analýza je oblast, která představuje významnou součást komplexního finančního řízení podniku, neboť zajišťuje zpětnou vazbu mezi přepokládaným efektem řídicích rozhodnutí a skutečností. [10]

4.1 Historie finanční analýzy

Finanční analýza by mohla mít svůj původ v době, kdy člověk vymyslel peníze jako platidlo a zbavil se tedy směnného obchodu, ale tehdy to byl pouze její princip. Její

vývoj je tedy nezastavitelný a díky aspektům, které jsou sledovány, se neustále mění a vyvíjí. Nelze tedy srovnávat analýzu ve středověku a v dnešní době moderních technologií, především počítačů, které zrychlují, zjednodušují a tím pádem i zkvalitňují práci analytika. [1]

Pojem „finanční analýza“ má původ ve Spojených státech amerických, ale v jeho počátcích byl jeho význam uváděn pouze v souvislostech s teoretickými pracemi a nikoliv s jeho praktickou podobou. Na základě propracovaných teoretických znalostí se mohli pustit i do praktické aplikace zkoumaných metod. Spojené státy tedy jako první začaly porovnávat společnosti a tedy stanovovat měřítka jednotlivých odvětví na základě rozvah a výkazu zisku a ztrát jednotlivých podniků. [6]

Zatímco na severoamerickém kontinentu se odjakživa používal výraz „finanční analýza“ (z angl. Financial Analysis), tak na rozdíl v Evropě se nejprve vyskytl výraz „bilanční analýza“. Tento pojem má původ z německého „Bilanzanalyse“. [6]

Prvotní vliv Německa měl tedy zásluhu na názvu první české odborné literatury napsané roku 1906 panem profesorem doktorem Pazourkem jmenující se „Bilance akciových společností“. V době první republiky se u nás držel výraz „bilanční analýzy“. Až konec druhé světové války přinesl postupný nástup výrazu ze spojených států amerických „finanční analýza“, který se drží dodnes. [1]

4.2 Analýza stavových ukazatelů

Analýza stavových ukazatelů se zabývá daty vybraných přímo z účetnictví. Srovnávají se jak ukazatele z časového pohledu, ale také jejich změna. K tomu se využívá procentuální technika rozboru. [1]

4.2.1 Horizontální analýza – analýza vývojových trendů

Jak už název této metody analýzy napovídá, provádí se po řádcích. Ke správné vypovídající schopnosti horizontální analýzy je nutné mít hodnoty alespoň ze dvou období. Velké výkyvy ve vyhodnocených datech mohou ovlivňovat okolní vlivy. Mohou to být například přírodní katastrofy a jejich následné opravy. Na druhé straně, ve sledovaném období se projevuje hlavně ekonomika. [1] [6]

Změny se dají vypočítat dvěma způsoby. Je to ukazatel absolutní a procentní. Oba se dají vyjádřit jednoduchými vzorci. [6]

$$\text{absolutní změna} = ukazatel_t - ukazatel_{t-1}$$

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna} \times 100}{ukazatel_{t-1}}$$

4.2.2 Vertikální analýza – procentní rozbor

V této metodě se vyjadřují účetní položky jako procentní podíl ke 100% zvolenému základu aktiv nebo pasiv z rozvahy, celkových výnosů pro rozbor výkazu zisku a ztráty. [6]

Obecně platí, že se položky výkazů zkoumají k určité souhrnné položce.

$$Podíl = \frac{U_i}{\sum_{i=1}^n U_i}$$

4.3 Bilanční pravidla

Zlaté bilanční pravidlo pro financování jedno ze čtyř bilančních pravidel, které jsou nejčastěji používány. Dělí se na:

- Zlaté bilanční pravidlo pro financování.
- Zlaté pravidlo vyrovnání rizika.
- Zlaté pari pravidlo.
- Zlaté poměrové pravidlo. [25]

Jsou to doporučení k dosažení dlouhodobé finanční stability podniku. [25]

Hlavní ze zlatých bilančních pravidel pro financování poukazuje na časovou rovnováhu mezi aktivy a pasivy. Jednoduše pravidlo říká, že dlouhodobý majetek je kryt dlouhodobými prostředky financování. [25]

Zlaté pravidlo vyrovnání rizik popisuje, že by měly vlastní zdroje převyšovat nebo se alespoň rovnat cizím zdrojům. [25]

Podle zlatého pari pravidla by neměl být objem vlastních zdrojů větší než objem stálých aktiv. [25]

Zlaté poměrové pravidlo doporučuje, aby zvyšování investic nemělo v krátkodobém časovém horizontu větší tempo než růst tržeb. [25]

4.4 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál, nazývaný též jako provozní (zkr. NWC, z angl.. Net working capital) úzce souvisí s poměrovými ukazateli likvidity. Jeho výpočet je následující:

$$NWC(\text{čistý pracovní kapitál}) = \\ \text{pracovní kapitál} - \text{krátkodobé závazky} - \text{bankovní úvěry a výpomoci}$$

Zásady finančního řízení doporučují, že by firmy měly čistým pracovním kapitálem pokrývat zásoby a dlouhodobé závazky. Stává se, že podniky kryjí oběžná aktiva krátkodobými závazky. Vyšší pracovní kapitál poskytuje větší stabilitu podniku proti nepříznivým výkyvům v peněžních tocích. [6]

4.5 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používané rozborové postupy k účetním výkazům. Pro jejich zhotovení není nutné nějaké pečlivé přípravy a mnoho různých vstupů, ale stačí základní data z rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Díky charakteru vstupních dokladů se dají dělit do tří skupin. Ukazatele struktury majetku a kapitálu tvořené z rozvahy, tvorby výsledku hospodaření z výkazu zisku a ztrát a ukazatele na bázi peněžních toků. Jak už název naznačuje, všechny tyto ukazatele se počítají jako poměr dvou nebo více účetních údajů. Stejně jako u stavových ukazatelů lze vyhodnotit údaje pomocí procentuálního vyjádření, ale mnohem častější je výpočet v podobě koeficientů. [1] [4] [6]

Obrázek 1: Rozdělení poměrových ukazatelů

Nejrozšířenější ukazatele můžeme zařadit do skupin rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Mohlo by se jich tvořit nespočet. Jakou nakonec budou mít ukazatele podobu a z jakých dat budou vycházet, záleží na vypovídající schopnosti dat, které potřebuje analytik z analýzy dostat. [1] [4]

4.5.1 Ukazatele rentability

Rentabilita je schopnost prostřednictvím investovaného kapitálu dosáhnout zisku tedy někdy nazývána jako ziskovost. Právě pro zhotovení těchto ukazatelů slouží převážně výkaz zisku a ztrát. Ukazatele rentability slouží k hodnocení efektivnosti činností. Zajímají tedy nejčastěji majitele, investory a potenciální kupce. Vlastníci tedy chtějí vidět hlavně výsledky, které počítají s vlastním kapitálem firmy. Na rozdíl od nich se management podniku zajímá i o ostatní finance, počítá tedy se všemi investovanými prostředky. Postupem času a sledování by měl mít vývoj rentability rostoucí tendenci, pokud je ekonomika jako celek ve stádiu stagnace. Samozřejmě, pokud je nestabilní, tak je nutné brát ohledy i k tomuto faktoru. Při krizi se očekává, že výsledky budou klesat a při progresu budou vývoj přesně opačný. Základní vzorec pro definování rentability je: [1] [4] [6]

$$\frac{\text{zisk}}{\text{investovaný kapitál}}$$

Na začátku je nutné si uvědomit, že není zisk jako zisk. Ve finanční analýze se dělí na tři kategorie. Tím prvním je zisk před odečtením úroků a daní (zkr. EBIT, Earnings before Interest and Taxes). Používá se převážně tam, kde je zapotřebí zjistit

mezipodnikové srovnání. Je tedy jedno, jak je subjekt financován nebo jaký je způsob danění. [6]

$$EBIT(\text{zisk před úroky a daněmi}) \\ = \\ \text{výnosy} - \text{náklady krátkodobých výrobních faktorů} - \text{odpisy}$$

Čistý zisk neboli zisk po zdanění (zkr. EAT, Earnings after Taxes) se může rovnou rozdělit mezi vlastníky a zisk, který slouží k rozvoji firmy, tedy zisk nerozdělený. Lze ho najít ve výkazu jako výsledek hospodaření za běžné účetní období. Čistý zisk je tedy využíván v poměrových ukazatelích, kde se zabýváme výkonností. [1] [6]

Třetí je zisk před zdaněním (zkr. EBT, Earnings Before Taxes). Vyjadřuje výsledek hospodaření před odečtením daně z příjmu. [4]

$$EBT(\text{zisk před zdaněním}) = \\ EAT + \text{daň z příjmů za mimořádnou činnost} + \text{daň z příjmů za běžnou činnost}$$

Ukazatel rentability aktiv (zkr. ROA, Return on Assets) udává rentabilitu podniku, kdyby neexistovala daň ze zisku. Takto jej lze použít v případě, že podnikový management nemá na výši zdanění žádný vliv. Mnohem lepší je pro tento ukazatel vypočítat pomocí zisku po zdanění (zkr. EAT). ROA počítán ze zisku před úroky a daněmi se hodí hlavně pro firmy, které mají pobočky ve více zemích, tudíž mají jiné daňové systémy. [4]

$$ROA(\text{rentabilita celkového kapitálu}) = \frac{EBIT}{\text{celkový kapitál}} \\ \text{nebo } \frac{EAT}{\text{celkový kapitál}}$$

Jeden z nejčastěji používaných ukazatelů je rentabilita vlastního kapitálu (zkr. ROE, Return on Equity). Je to rozhodující kritérium pro vedení mnoha firem. Je to dáno faktem, že zisk je posouzen jako výdělek z kapitálu, který do podniku vlastníci vložili. Vlastní kapitál zahrnuje i nerozdělený zisk a výtěžek z prodeje akcií. [4]

$$ROE(\text{rentabilita vlatního kapitálu}) = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Pro rychlé, krátkodobé zjištění výnosnosti podniku se používá ukazatel rentability tržeb (zkr. ROS, Return on Sales). Na místě čitatele se dají umístit výsledky hospodaření v různých podobách a ve jmenovateli tržby podle účelu analýzy. Díky tomuto ukazateli může podnik rychle reagovat na náklady výroby nebo na zvýšení cen výrobků. Pokud jsou hodnoty tohoto ukazatele nižší než průměr, potom jsou náklady vysoké a ceny nízké. [1] [4]

$$ROE(\text{rentabilita tržeb}) = \frac{EBIT}{\text{tržby}} \text{ nebo } \frac{EAT}{\text{tržby}}$$

Rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu (zkr. ROCE, Return on Capital Employed) ukazuje zhodnocení dlouhodobého kapitálu poskytnutého akcionářů, věřitelů a půjčeného prostřednictvím dlouhodobých bankovních úvěrů. Počítá se jako poměr zisku ke zdanění a úroků ku součtu vlastního kapitálu, rezerv dlouhodobých závazků a dlouhodobých bankovních úvěrů. V tomto případě platí, že čím nižšího výsledku dosáhneme, tím lepších úspěchů podnik dosahuje, neboť za menší náklady vytváří větší tržby. Tento ukazatel se používá i pro mezipodnikové srovnání. [4] [17] [6]

$$ROCE(\text{rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu})$$

=

$$\frac{EBIT}{\text{vlastní kapitál} + \text{rezervy} + \text{dlouhodobé závazky} + \text{bankovní úvěry dlouhodobé}}$$

4.5.2 Ukazatele likvidity

Likvidita je míra schopnosti a připravenosti podniku uhradit stávající krátkodobé peněžní závazky. Pokud touto vlastností podnik nedisponuje, není schopen zaplatit své krátkodobé závazky, následně to vede k bankrotu. S likviditou souvisí pojem solventnost, který vyjadřuje okamžité zaplacení vzniklých závazků. Nedostatek likvidity bude pro management znamenat snížení ziskovosti, nevyužití příležitosti ztrátu kapitálových investic a kontroly nad podnikem. Na druhou stranu od vedení budou vlastníci preferovat nižší úroveň likvidity, protože krátkodobý majetek je neefektivně vázaný prostředek,

který snižuje rentabilitu vlastního kapitálu. Pro vyváženost je likvidita velice důležitá, protože likvidní podnik je schopen dostát svým závazkům. Naproti tomu pro příliš likvidní firmu je výsledkem převaha finančního majetku vázaná v aktivech, což znamená malé zhodnocování. Proto je důležité se soustředit na vyváženost. [1] [17]

Poměrové ukazatele likvidity se objevují ve výročních zprávách a hospodářských analýzách. Velice často lze tedy najít tři základní ukazatele. [6]

První stupeň, nejužší vymezení je okamžitá likvidita (cash ratio).

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{dluhy s okamžitou splatností}}$$

V tomto případě je finanční majetek, který je v pohotovosti připravený k rychlému použití, tzn. na běžném účtu, v pokladně, na jiných účtech a volně obchodovatelné cenné papíry. [1] [4]

Pohotová likvidita je stavena jako podíl pohotových běžných aktiv, tzn. oběžných aktiv bez zásob, vůči krátkodobým závazkům. Nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje přílišnou váhu zásob v rozvaze. [1] [4]

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel běžné likvidity ukazuje, kolikrát jsou pokryté krátkodobé závazky oběžnými aktivy. Tedy kolikrát je schopen podnik zaplatit všechny své závazky v určitém momentu díky přeměně všech oběžných aktiv na finanční prostředky. Souvisí se schopností získávat prostředky k úhradě svých závazků. Tento jev se nazývá solventnost podniku. [1] [6]

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

4.5.3 Ukazatele aktivity

Úkolem ukazatelů aktivity je měřit efektivnost firmy využívání jejích aktiv. Pokud má firma více aktiv než je nutné, vznikají ji vyšší náklady a tím pádem i menší zisk. Na rozdíl od toho, pokud má aktiv nedostatek, musí se vzdát výhodných podnikatelských investic. Tím pádem přichází o vyšší výnosy, které by mohla získat. [1]

Obrat celkových aktiv znázorňuje počet obrátů aktiv za nějaký časový interval. Nejčastěji za rok. Pokud je hodnota využívání aktiv podniku nižší než počet obrátek celkových aktiv, bylo by vhodné zvýšit tržby nebo se zbavit nějakých aktiv. [1] [3]

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Obrat stálých aktiv je jak už název napovídá obdobou obratu celkových aktiv, avšak zaměřen pouze na stálá aktiva. Tudíž je vypovídající hodnota výsledků stejná. Čím je výsledek nižší tím by měla firma zvýšit výrobní kapacitu nebo omezit investice. [4]

$$\text{obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Obrat zásob je ukazatel, který znázorňuje počet prodání a znovu naskladnění každé položky. Problém tohoto ukazatele je, že zásoby jsou uváděny v pořizovacích cenách, zatímco tržby v tržních hodnotách. Proto je často tento ukazatel nadhodnocen. Dalším problémem je, že tržby se započítávají jako celoroční součet, avšak zásoby jsou pouze k jednomu určitému dni. Pro odstranění této chyby by bylo nejvhodnější brát hodnotu pro zásoby jako průměr výsledků za celý rok. Nižší hodnota znamená, že firma disponuje zbytečnými zásobami a tudíž produkují vyšší náklady na jejich uskladnění a v těchto nákladech jsou uloženy finanční prostředky, které jsou nevyužité. [17] [6]

$$\text{obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Obrat pohledávek určuje znovu počet obrátek za období. Znamená to, za jak dlouho jsou pohledávky převedeny do finančních prostředků. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je inkasování pohledávek rychlejší. Z hlediska prodeje výrobků za hotové vzniká matoucí jev, kdy pohledávky vlastně žádné nejsou a přitom byly tržby navýšeny. [1]

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

Oba předcházející ukazatele mají svou dobu ve sledování na časovou jednotku. Přesněji je to sledování průměrné doby splatnosti pohledávek, resp. kolik dnů jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. [1]

$$\text{doba obratu zásob (ve dnech)} = \frac{\text{zásoby}}{\text{denní tržby}}$$

resp.

$$\text{doba obratu pohledávek (ve dnech)} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{denní tržby}}$$

Stejným způsobem je možno sledovat jak je na tom firma se závazky.

$$\text{doba obratu závazku (ve dnech)} = \frac{\text{závazky}}{\text{denní tržby}}$$

4.5.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti ukazují, jaké má firma úvěrové zatížení. Pokud není zadluženost firmy příliš vysoká, aby nezatěžovala podnik příliš velkými finančními náklady, je to považováno za žádoucí jev. Pokud firma dosahuje vyšších hodnot rentability, je možné, aby zadluženost byla také vyšší. [1] [3] [6]

Celková zadluženost je základním ukazatelem zaměřeným na finanční úroveň podniku. Poukazuje na krytí majetku cizími zdroji. Pro věřitele jsou rizikové vyšší hodnoty ukazatele. [3]

$$\text{celková zadluženost (v procentech)} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{aktiva}} \times 100$$

Koeficient samofinancování udává, do jaké míry je schopen podnik pokrýt potřeby firmy vlastními zdroji. Je to přesný opak k celkové zadluženosti, tudíž vyjadřuje finanční stabilitu firmy důležitou pro věřitele. [6]

$$\text{koeficient samofinancování (v procentech)} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva}} \times 100$$

Úrokové krytí je ukazatel, který znázorňuje, kolikrát jsou úroky kryty výsledkem hospodaření firmy za účetní období. Vyšší hodnota ukazatele znázorňuje vyšší úroveň finanční situace. [4] [6]

$$\begin{aligned} \text{úrokové krytí} &= \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} \\ &= \frac{\text{zisk před odečtením daní a nákladových úroků}}{\text{nákladové úroky}} \end{aligned}$$

Zadluženost vlastního kapitálu znázorňuje především, jestli firma preferuje cizí či vlastní zdroje financování. Pokud hodnota ukazatele převyšuje hodnotu 1, poté jsou kapitálem podniku především cizí zdroje. [4] [6]

$$\text{zadluženost vlatního kapitálu} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

5 Nedostatky výstupů účetnictví z pohledu manažerského řízení

Pro manažerské řízení podniku je důležité plánování do budoucna. Finanční účetnictví se zabývá pouze skutečnostmi, které se už staly, tedy minulostí.

5.1.1 Manažerské účetnictví

Největší tradice manažerského účetnictví pochází z anglosaské oblasti, odkud také název pochází (Management Accounting). Další podobné systémy pochází jak z Francie (účetnictví pro řízení – Comptabilité de Gestion) a také nejnovější směr z německy mluvících zemí (účetnictví nákladů a výnosů orientované na rozhodování – Entscheidungsorientierte Kosten- und Leistungsrechnung). V roce 1950 bylo popsáno manažerské účetnictví účetními odborníky Angloamerické rady pro produktivitu slovy: „*Manažerské účetnictví podává účetní informace takovým způsobem, aby pomohly manažerům při tvorbě podnikové politiky a v každodenních operacích při podnikání.*“ [15, s.73]

Jelikož není manažerské účetnictví na rozdíl od toho finančního nijak zákonně definováno nebo vymezeno, je tedy pouze na každém podniku jestli ho bude vůbec používat. Firma má rozsáhlé možnosti si samotnou podobu vytvořit podle vlastních potřeb. Je samozřejmě možné použít už známé standardní podoby. Manažerské účetnictví je možné vést odděleně s finančním účetnictvím (tzv. dvouokruhové uspořádání), ale v některých případech i v československé praxi bylo přizpůsobeno finanční účetnictví natolik, aby dokázalo splňovat požadavky podniku i ze stránky manažerského účetnictví (tzv. jednookruhové uspořádání). [21]

Úkoly manažerského účetnictví jsou především informativního charakteru. Mělo by poskytovat podrobné informace o nákladech, výsledcích prodeje, srovnání skutečného

a žádoucího stavu. Neočekává se pouze sledování čísel, ale také pozorování vztahů, aktivit a procesů. Jelikož se klade důraz na důkladné sledování, proto je důležitá provázanost dat. Poskytovaná data se dávají do souvislostí přímo s problémy se, kterými souvisí. [18] [20] [15]

Dnešní manažerské účetnictví je rozděleno do tří základních systémů, které spolu nadále velice úzce spolupracují:

- Nákladové účetnictví.
- Rozpočetnictví.
- Kalkulace. [20]

5.1.1.1 Nákladové účetnictví

Prvotním smyslem nákladového účetnictví bylo zachycení historických nákladů. Následně, při nahromadění vypovídajícího počtu dat, je možné sestavit normové hodnoty pro jednotlivé výrobky. Tudíž jsou tyto informace následně použity pro předběžné i výsledné kalkulace výroby, zásobování, skladování atd. Nákladové účetnictví se řídí stejnými principy jako finanční účetnictví, jako je účtování na základě dokladů, podvojně účtování a bilanční pravidlo. Na rozdíl od primární funkce nákladového účetnictví, které sleduje prvotní náklady, existuje ještě jedno zaměření. Je jím odpovědnostně orientované účetnictví, které se zaměřuje na sledování vynaložených nákladů v jednotlivých vnitropodnikových odděleních. Použití této části nákladového účetnictví je vhodné převážně ke stanovení druhotných nákladů. [18] [19] [15]

Základní členění nákladů je v závislosti na změnách v objemu výroby. Rozlišují se na fixní náklady, které se nemění se změnami objemu výkonů. Změny fixních nákladů se dějí skokem a to většinou pokud je spojena s novým investičním rozhodnutím, jako je například koupě stroje s levnějšími provozními náklady. [20] [15]

Variabilní náklady se mění na základě změn v objemech výkonu stejným směrem, avšak mohou mít tři různé rychlosti vývoje:

- Proporcionální vývoj, kdy náklady rostou přímo úměrně s objemem.
- Podproporcionální vývoj, kdy náklady rostou pomaleji než objem.
- Nadproporcionální vývoj, kdy náklady rostou rychleji než objem. [20]

5.1.1.2 Kalkulace

Jednoduchá definice kalkulace je, že zajišťuje přiřazení k výrobní jednotce všechny náklady, marže, zisk podílející se na její výrobě. Kalkulace se nepoužívá k ocenění vnitropodnikových výkonů, ale je to i skvělý názor pro následné rozhodování o optimalizaci výroby, jejího objemu, struktuře atd. Kalkulační jednicí se vymezuje jednoznačně určená jednotka výkonu. Může být nahrazena kalkulačním množstvím, které představuje objem téhož výrobku, pro kterou jsou nastaveny celkové náklady. [21]

Pro zjištění přesných nákladů se provádí tzv. výsledná kalkulace, která se provádí až po uskutečnění výkonu, tudíž jsou použita data, která byla v průběhu operace nasbírána. Avšak je někdy nutné, aby se stanovila tzv. předběžná kalkulace, která se musí stanovit před samotnou výrobou. Propočtová kalkulace je jednou z předběžných kalkulací. Sestavuje se ještě před zavedením výroby nového výrobku. Stanovuje se většinou porovnáním kalkulací podobných výrobků pomocí technických zpráv, výkresů atd. Plánovaná kalkulace je výborným nástrojem pro opakované nebo sériové výroby. Stanovují se podle ní spotřební a výkonové normy. Je tedy jasné, že větší vypovídající váhu mají kalkulace výsledné, avšak se většinou provádějí pouze jako kontrolními prvky předběžných kalkulací a dále pro stanovení dalších nových propočtových kalkulací pro podobné výkony. [20] [15] [21]

Nejběžnější kalkulační metody jsou:

- Kalkulace prostým dělením.
- Kalkulace stupňovitým dělením.
- Kalkulace dělení s poměrovými čísly.
- Kalkulace přírážkové.
- Kalkulace sdružených produktů (u výrob, kde není téměř možné ovlivnit množství různých produktů) – zůstatková, kvantitativní výtěže, rozčítací.
- Kalkulace rozdílové. [20]

5.1.1.3 Rozpočetnictví

Samostatnou část početnictví zvanou jako rozpočetnictví se dá definovat obor, který vzájemně provazuje rozpočty samostatných středisek do jednoho hlavního rozpočtu. Rozpočty byly sestavovány převážně pro krátkodobé řízení, avšak nyní je běžné je sestavovat na další doby, hlavně pro sestavování v celopodnikových měřících. [20] [15]

Rozpočty dlouhodobé (strategické) stanovené pro zejména strategické cíle. Mají většinou méně podrobnou vypovídající hodnotu, ale sestavují se zpravidla na několikaleté období pro celý podnik. Pro strategické rozpočty je typické používání tzv. klouzavosti rozpočtu, který se vyznačuje tím, že po uběhnutí prvního období se rozpočet doplní o další období. [21]

Rozpočty krátkodobé (operativní) jsou většinou podrobnější částí k prvnímu období strategického rozpočtu. Jeho konkretizace se vyznačuje jak časovou stránkou věci, tak i zaměřením na užší oblast podniku.

Rozpočty mají pět základních funkcí:

- Plánovací.
- Koordinační.
- Motivační.
- Měření výkonnosti.
- Kontrolní. [20] [21]

Formy rozpočtu jsou dva základní. Pevný rozpočet, který znázorňuje tzv. strop nákladů. Hodnocení procesů, které jsou spojené s daným výkonem, je prováděno výpočtem úspory, ke které došlo oproti stanovenému limitu. Tím druhým je tzv. pružný rozpočet, který respektuje variabilní složku režijních nákladů. Dovoluje tedy vyčíslovat odchylky skutečného průběhu od předpokladu. [20] [15]

Dělení rozpočtu podle charakteru rozpočtovaných veličin na:

- Rozpočty nákladů a výnosů.
- Rozpočty peněžních toků.
- Rozpočty stavových veličin. [20]

6 Praktická část bakalářské práce

6.1 Představení firmy

Název:	Testa s.r.o.
Sídlo:	Letohrad, Šedivská 838, okres Ústí nad Orlicí
IČO:	601 09 360
Vznik společnosti:	23. 11. 1993
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Základní kapitál	100 000 Kč

Společnost Testa s.r.o. byla založena v 23. listopadu 1993 na základě společenské smlouvy, kterou mezi sebou uzavřeli pan Miloš Pospíšil a paní Marie Stanzlová. Na základním kapitálu firmy, který činí 100 000 Kč, se podílel pan Pospíšil částkou 80 000 Kč a paní Stanzlová 20 000 Kč. Od roku 1998 je jediným vlastníkem pan Pospíšil.

Firma měla své první sídlo v Letohradě v Družstevní ulici, ale po vybudování nového, moderního sídla se v roce 2000 přestěhovala do Šedivské ulice, která je z místních pohledů jedním z hlavních tahů v Letohradě, kde podnik sídlí do dnes.

Firma vstoupila na trh pouze s podnikatelskou činností zabývající se dodávkou hrubých staveb a dodávkou tepelných a zvukových izolací. Na začátku své existence se specializovala na dodávku především střešních pláštů plochých střech. Jelikož se v roce 1998 začala významněji zabývat dodávkou kompletních staveb, vznikla dvě od sebe oddělená střediska. Středisko zabývající se dodávkou střešních pláštů a druhé, které se soustředí na dodávky celých staveb, zejména bytových domů, administrativních budov a průmyslových hal. V roce 1999 rozšířila díky možnosti skladování ve svém skladu svou činnost i na koupi a prodej stavebního materiálu. Firma se postupem času začala specializovat na realizaci výrobních hal a především na dodávku jejich zastřešení. V době, kdy se v České republice stavělo ohromné množství fotovoltaických elektráren, se firma Testa s.r.o. podílela na jejich výstavbě. Jejich stavby souvisely ruku v ruce s dodávkou plochých střech. V své administrativní budově sídlí i malé středisko projekce firmy TESTA INVEST s.r.o., která byla založena stejným majitelem v roce 2004.

6.2 Horizontální analýza

Úkolem této kapitoly je zjistit vývoj celkových aktiv, celkových pasiv a výkazu zisku a ztráty. Všechny analyzované části a jejich položky jsou z let 2008 až 2010.

6.2.1 Horizontální analýza aktiv

V horizontální analýze aktiv jsem zkoumal absolutní a procentuální změny aktiv a jejich základních částí (stálých, oběžných a ostatních aktiv) ve sledovaném období roků 2008/2009 a 2009/2010.

Tabulka 1: Aktiva - absolutní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v tis. Kč	v tis. Kč
Aktiva celkem	62 866	-61 163
- stálá aktiva	-369	5 473
- oběžná aktiva	63 727	-66 600
- ostatní aktiva	-492	-36

Tabulka 2: Aktiva - procentní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v %	v %
Aktiva celkem	54,15	-34,17
- stálá aktiva	-1,23	18,49
- oběžná aktiva	75,17	-44,85
- ostatní aktiva	-35,96	-4,11

Z výše uvedených údajů se dá vypožorovat, že aktiva, jako celek, v úseku let 2008-2009 rostla a v následujícím období klesala. V procentuálním vyjádření byl zaznamenán nárůst o 54% a následně pokles o 34%.

Při podrobném pohledu měla stálá aktiva pokles o 1,23%, avšak v následujícím roce stoupla bezmála o 18,5%. V rozvaze je vidět, že změny se děly v dlouhodobém majetku. Takový nárůst zapříčinila položka poskytnutých záloh na dlouhodobý hmotný majetek, která dosáhla 5 milionů. Z přílohy k účetní závěrky je možné zjistit, že firma v roce 2008 nakoupila automobily v hodnotě 5,5 milionů, v roce 2009 v hodnotě 579 tisíc a v roce 2010 v hodnotě 3,3 milionů.

Největší růst aktiv v roce 2009 i pokles v následujícím sledovaném období zapříčinily výkyvy v oběžných aktivech. Hlavním faktorem nárůstu v roce 2009 bylo zvýšení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů, který byl skoro 72,5 milionů. Toto navýšení bylo zapříčiněno vyššími objemy stavebních zakázek. Následný rok došlo k poklesu těchto pohledávek o téměř 74 milionů, ale naopak nárůstu u krátkodobých poskytnutých záloh o skoro 13,5 milionů. Dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahu v průběhu sledovaných let klesaly. Mezi prvními dvěma roky tato hodnota klesla z 26,7 miliony na 22,8 milionu a v roce 2010 na 14,6 milionu, tedy více než dvojnásobně.

Náklady příštích období měly největší podíl na poklesu stavu ostatních aktiv a to o přibližně půl milionu mezi prvními dvěma roky.

6.2.2 Horizontální analýza pasiv

Následující dvě tabulky č. 3 a 4 jsou obdobně, jako u horizontální analýzy aktiv, sledovány absolutní a relativní změny pasiv za stejná období.

Tabulka 3: Pasiva – absolutní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v tis. Kč	v tis. Kč
Pasiva celkem	62 866	-61 163
- vlastní kapitál	5 740	1 886
- cizí zdroje	57 243	-64 531
- ostatní pasiva	-117	1 482

Tabulka 4: Pasiva: - procentní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v %	v %
Pasiva celkem	54,15	-34,17
- vlastní kapitál	30,73	7,72
- cizí zdroje	58,76	-41,72
- ostatní pasiva	-1 063,64	-1 398,11

Ze strany krytí majetku se projevil v roce 2009 nárůst vlastního kapitálu díky nerozdělenému zisku z roku 2008 a to o přibližně 1,5 milionu a o více jak 4 miliony díky výsledku hospodaření běžného účetního období. Z roku 2009 se nerozdělení zisku 5,7 milionu přesunulo do roku dalšího roku, avšak rozdíl výsledku hospodaření roků 2009 a 2010 byl téměř 4 miliony nižší. Pokles zapříčinilo snížení rozdílu mezi výnosy a náklady těchto dvou let.

Nárůst cizích zdrojů o 59% v druhém období je možné sledovat především díky nárůstu 32 milionů krátkodobých závazků z obchodních aktivit. Z pohledu pasiv se jedná hlavně o pohledávky k obchodním partnerům. Následující rok závazky k obchodním partnerům klesly o 50 milionů. V roce 2009 měla firma půjčených 20 milionů v krátkodobých finančních výpomocích od jiných subjektů než bank. Je to tedy

nejvýznamnější částka, která zajišťuje nárůst v prvním období tak pokles v dalším období. Naprosto stejný vývoj mají krátkodobé bankovní úvěry. Ze stavu v roce 2008, kdy jejich stav byl 11 milionů se zvedl v roce 2009 na téměř 19 milionů. Následně znovu klesly na 9 milionů. Jelikož firma v roce 2010 měla pouze 9 milionů v krátkodobých bankovních úvěrech a žádné prostředky z finančních výpomocí od jiných subjektů, byla donucena si obstarat bankovní úvěr dlouhodobý. Oproti roku 2009 si půjčila o 17,7 milionů více.

6.2.3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Stejně jako u horizontální analýzy rozvahy jsem zkoumal absolutní a relativní změny položek výkazu zisku a ztrát za období let 2008 – 2010. Podrobně jsem se zaměřil na analýzu celkových výnosů a nákladů, přidané hodnoty, osobních nákladů, tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a jednotlivých částí výsledku hospodaření.

Tabulka 5: Výkaz zisku a ztrát – absolutní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v tis. Kč	v tis. Kč
Celkové výnosy	151 271	-334 985
Celkové náklady	147 010	-331 133
Přidaná hodnota	13 544	-18 007
Osobní náklady	12 830	-12 093
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	8	5 824
VH provozní	1 141	-3 339
VH finanční	3 821	-1 361
VH za účetní období	4 181	-3 854
VH před zdaněním	4 962	-4 700

Tabulka 6: Výkaz zisku a ztrát – procentní změna

Položka	$\Delta 2008/2009$	$\Delta 2009/2010$
	v %	v %
Celkové výnosy	38,99	-62,08
Celkové náklady	36,75	-32,92
Přidaná hodnota	54,54	-46,92
Osobní náklady	74,95	-40,38
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	160,00	44 800,00
VH provozní	17,77	-44,15
VH finanční	-81,63	158,26
VH za účetní období	268,18	-67,14
VH před zdaněním	285,01	-70,12

Nejdůležitějšími faktory, které měly za následky výkyvy celkových nákladů a výnosů mezi sledovanými roky, byly výkony. V roce 2009 měla firma oproti ostatním rokům zvýšené tržby díky velkým zakázkám. Nárůst v roce 2009 činil téměř 148 milionů, ale v roce 2010 se projevil pokles o 338 milionů. Z příloh k účetním uzávěrkám jsem zjistil, že v roce 2009 neprodávala firma oproti jiným letem zboží. Tržby za zboží byly oproti předchozímu roku téměř sedmkrát menší a o třikrát menší než v následujícím. S tím souvisí výkonová spotřeba, tedy spotřeba materiálu a energií i potřeba služeb, která svými procentuálními změnami naprosto kopíruje tržby. Jelikož je jasné, že když firma měla více zakázek, tak potřebovala i více pracovní síly, tudíž se tento fakt projevil ve mzdových nákladech, které byly v roce 2009 jednou tak vysoké jako v roce 2008. V roce 2010 klesly zpět na polovinu. Zajímavý je i fakt, že v roce 2010 došlo k prodeji dlouhodobého majetku za více než 5,8 milionů. V předchozích sledovaných letech nepřerostl jeho prodej přes 13 tisíc.

Změna provozního výsledku hospodaření zůstala v prvním období kladná, protože všechny tržby a výnosy byly větší než všechny náklady. To se bohužel nedá říct o stavu

mezi roky 2009 a 2010. Na zápornou hodnotu ze změn přidané hodnoty nestačilo ani snížení mzdových nákladů a zvýšení tržeb z prodeje dlouhodobého majetku.

Přesně opačný směr měl vývoj hospodářský výsledek z finančních operací. Zatím co v roce 2009 poklesly ostatní finanční náklady a naopak vzrostly finanční výnosy, tak v roce 2010 klesly jak ostatní finanční náklady, tak výnosy. Navýšení došlo i u nákladových úroků.

Díky dobrému výsledku provozního hospodaření z roku 2009 byla změna hospodaření za účetní období o více jak 4 milióny větší než v roce 2008. Horší rok 2010 ze strany tržeb zavínil pokles o téměř 4 miliony výsledku hospodaření za účetní období.

6.2.4 Vyhodnocení horizontální analýzy

Horizontální analýza ukázala, že celková aktiva měla v prvním sledovaném období rostoucí průběh a v druhém období klesající. Z celkových aktiv měla oběžná aktiva přesně stejný průběh, ale na rozdíl od toho měla stálá aktiva průběh přesně opačný.

Naprosto stejný průběh, jako celková aktiva, měla průběh i celková pasiva. Cizí zdroje krytí měly v roce 2009 oproti roku 2008 stoupající tendenci, ale další průběh v roce 2010 byl znovu klesající. Stálá aktiva měla jak v roce 2009 tak i v roce 2010 stoupající průběh, avšak v prvních ze zmiňovaných let byl nárůst téměř čtyřnásobný.

Celkové výnosy a náklady, které jsem sledoval v horizontální analýze výkazu zisku a ztrát, měly v roce 2009 stoupající tendenci díky zvýšenému objemu zakázek. Další rok následoval jejich značný propad.

6.3 Vertikální analýza

V této kapitole jsem provedl vertikální analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztrát za období let 2008 až 2010. Tato část je rozdělena do tří částí. Provedl jsem analýzu procentuálního zastoupení jednotlivých částí aktiv a pasiv z rozvahy a výkazu zisku a ztrát sledovaného podniku.

6.3.1 Vertikální analýza aktiv

Ve vertikální analýze se zabývám procentuální strukturou stálých aktiv, oběžných aktiv a ostatních aktiv vůči celkovému stavu majetku podniku.

Tabulka 7: Aktiva – procentní rozbor

Položka	2008	2009	2010
	v %	v %	v %
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00
- stálá aktiva	25,81	16,54	29,77
-DNM	0,08	0,03	0
-DHM	25,72	16,51	29,77
- oběžná aktiva	73,01	82,97	69,52
- zásoby	6,68	0,81	3,03
-dlouhodobé pohledávky	23,17	12,92	12,89
-krátkodobé pohledávky	38,69	66,39	50,55
-krátkodobý finanční majetek	4,21	2,85	3,04
- ostatní aktiva	1,18	0,49	0,71

Stálá aktiva podniku tvoří pouze dlouhodobý hmotný majetek, který tvoří z největší části stavby, které firma vlastní. Jsou jimi administrativní budova a budova skladu v Letohradě a také firemní byt, který podnik koupila v Praze. Malou část dlouhodobého hmotného majetku tvoří pozemky, na kterých jsou postaveny firemní budovy v Letohradě. Všechny tyto nemovitosti jsou kryty bankovními úvěry. Přibližně 6,5 milionů majetku firmy tvoří další dlouhodobý hmotný majetek. Z toho nemalou část tvoří majetek v podobě manažerských osobních automobilů.

Největší část aktiv ve všech sledovaných letech tvořila oběžná aktiva. Na výkyvech jejich hodnot se nejvíce podílely krátkodobé pohledávky z obchodních stavů vůči odběratelům. Největší procentuální zastoupení krátkodobých závazků bylo v roce 2009, kdy měla firma, ze všech sledovaných let, největší počet zakázek na kterých pracovala. V roce 2009 byla velikost krátkodobého finančního majetku ve sledovaných letech sice největší, ale ve srovnání s ostatními roky jeho výše měla nejmenší podíl z celkových aktiv. Největší podíl z celkového majetku měly finanční prostředky firmy v pokladnách a na bankovních účtech v roce 2010.

6.3.2 Vertikální analýza pasiv

Ve vertikální analýze pasiv jsem se zabýval poměrem jednotlivých zdrojů krytí ve sledovaných letech 2008 až 2010. V tabulce jsou zobrazeny procentuální podíly vlastního kapitálu, cizích zdrojů a ostatních aktiv vůči celkové hodnotě zdrojů krytí společnosti.

Tabulka 8: Pasiva – procentní rozbor

Položka	2008	2009	2010
	v %	v %	v %
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00
- vlastní kapitál	16,09	13,64	22,33
- výsledek hospodaření minulých let	14,58	10,33	20,57
- cizí zdroje	83,90	86,35	76,51
- dlouhodobé závazky	4,72	3,94	3,39
- krátkodobé závazky	61,44	56,75	44,75
- bankovní úvěry a výpomoci	16,82	25,73	28,36
- ostatní aktiva	0,01	-0,06	1,17

Vlastní kapitál firmy v době, kdy se firmě nejvíce dařilo, tvořil nejmenší podíl z celkových pasiv podniku. Největší podíl z vlastního majetku tvořil každý sledovaný rok výsledek hospodaření minulých let, přesněji řečeno nerozdělený zisk z minulých let. Zisk z roku 2008, který nebyl rozdělen, se přesunul do roku 2009 a tím pádem v roce 2010 byl největší za sledované období.

Největší položku pasiv, v každém sledovaném roce, tvořila část cizích zdrojů financování. V každém roce tvořily největší část cizích zdrojů podniku krátkodobé závazky. Avšak v roce, kdy se firmě po finanční stránce nejvíce dařilo, nebyl podíl krátkodobých závazků tak velký jako předcházející rok. Závazky obchodních partnerů byly v těchto letech poměrově k celkovým pasivům téměř stejné, avšak v roce 2009 neměla firma žádné přijaté krátkodobé závazky, na rozdíl od roku 2008. Bankovní úvěry krátkodobé a dlouhodobé tvořily společně největší podíl z celkových zdrojů krytí v roce

2010. V tomto roce však neměla firma půjčené finanční prostředky od jiných subjektů než bank, jak tomu bylo v roce 2009, kdy se firmě nejvíce dařilo.

Podíl ostatních aktiv, zejména výdajů příštích období, měla firma v posledním sledovaném roce.

6.3.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

Ve vertikální analýze výkazu zisku a ztrát jsem sledoval strukturu celkových výnosů a nákladů v letech 2008 až 2010. Tato analýza zobrazuje podíly druhů tržeb a nákladů v jednotlivých letech.

Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát - výnosy

Položka	2008	2009	2010
	v %	v %	v %
Celkové výnosy	100,00	100,00	100,00
Tržby za prodej zboží	0,57	0,06	0,53
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	99,99	99,67	93,85
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-0,92	-1,00	1,12
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	0,00	0,00	2,85
Ostatní provozní výnosy	0,09	0,65	1,01
Výnosové úroky	0,01	0,00	0,00
Ostatní finanční výnosy	0,28	0,61	0,64

Z tabulky je zřejmé, že po celou dobu zkoumaného období mají největší zastoupení na podílech výnosu podniku tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, tedy služby spojené s hlavním předmětem podnikání, tedy se stavebními pracemi a projekční činností. Tržby za prodej materiálu ze skladu nebyly v roce 2009 tak velké jako v ostatních letech. Je to ovlivněné tím, že firma za tento rok měla mnoho zakázek, a kterých byla schopna uplatnit materiál, který měla na skladě k dispozici, tudíž neměla zapotřebí se tohoto majetku zbavovat kvůli vysokým nákladům za jeho skladování.

V roce 2010 se firmě klesl podíl výnosů za služby, protože firma prodala dlouhodobý majetek a také došlo ke změně stavu zásob z vlastní činnosti.

Tabulka 10: Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát - náklady

Položka	2008	2009	2010
	v %	v %	v %
Celkové náklady	100,00	100,00	100,00
Náklady vynaložené na prodané zboží	0,54	0,04	0,51
Výkonová spotřeba	93,07	92,57	85,83
- spotřeba materiálu a energie	43,79	49,20	24,72
- služby	49,28	43,37	61,11
Osobní náklady	3,35	4,84	6,87
Nákladové úroky	0,33	0,22	0,96
Ostatní finanční náklady	1,17	0,55	0,78
Daň z příjmů za běžnou činnost	0,05	0,18	0,06

Náklady spojené s prodejem zboží mají přibližně stejný podíl oproti celkovým nákladům, jako jejich tržby. Vyplývá z toho, že v tomto odvětví za sledované období podnik vydělal zanedbatelnou částku ve srovnání s celkovým ziskem, který firma vyprodukovala. Největší nákladovou položkou jsou ve sledovaném období náklady spojené s výkonovou spotřebou. Při důkladném pohledu na tabulku je možné vidět, že v roce 2010 výrazně klesl poměr nákladů, které jsou spojeny se spotřebou materiálu a energií. Bylo to zapříčiněné poklesem objemu zakázek, na kterých firma pracovala.

Poměr osobních nákladů sice v roce 2010 stoupl více jak o polovinu, který byl nejvíce zapříčiněný zvýšením poměru mzdových nákladů, ale příčinou bylo především snížení mzdových nákladů na polovinu.

Protože si firma v roce 2010 byla nucena obstarat dlouhodobý bankovní úvěr, následovalo zvýšení nákladových úroků a tím vzrost i jejich procentuální poměr k celkovým nákladům.

Poměr daně z příjmů za běžnou činnost přesně zobrazuje nárůst celkových nákladů v roce 2009, které jsou samozřejmě spojené s odpovídajícím navýšením daňové povinnosti.

6.3.4 Vyhodnocení vertikální analýzy

Největší podíl pasiv po celé tři sledované roky měla oběžná aktiva, přesněji krátkodobé pohledávky v letech 2009 a 2010. V roce 2008 měly významnou roli v procentuálním poměru struktury majetku dlouhodobé pohledávky.

Ve vertikální analýze pasiv jsem zjistil, že jako největší zdroj krytí firma používá krátkodobé závazky z obchodních vztahů k dodavatelům. Následují prostředky z bankovních úvěrů, jak dlouhodobých tak krátkodobých.

Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát ukázala, že hlavní výnosy společnosti jsou z tržeb za své služby, nikoliv za prodej materiálu ze svého skladu. Analýza ukázala, že v posledním sledovaném roce výrazně stoupl poměr nákladů spojených se službami na úkor nákladů související se spotřebou materiálů a energií.

6.4 Bilanční pravidla

Z teoretické části jsem vybral zlaté bilanční pravidlo financování zaměřené na časovou sladěnost.

Tabulka 11: Absolutní hodnoty dlouhodobých aktiv a dlouhodobých pasiv

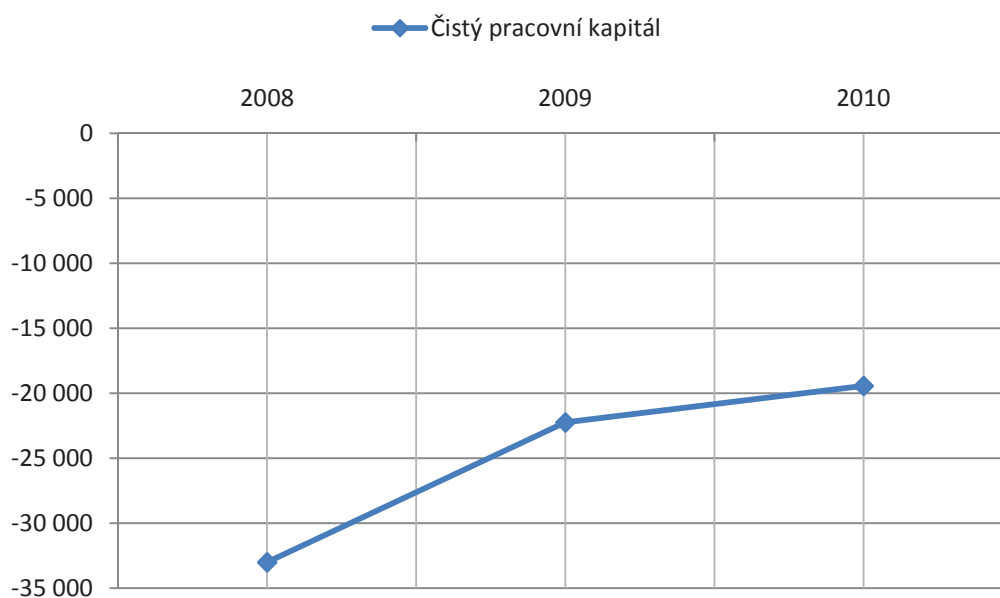
Údaje potřebné pro zjištění	Položka	Hodnota (v tis. Kč)		
		2008	2009	2010
aktiva	Dlouhodobý nehmotný majetek	97	48	0
	Dlouhodobý hmotný majetek	29 868	29 548	35 069
	Dlouhodobé pohledávky	26 898	23 117	15 190
	Celkem	56 863	52 713	50 259
pasiva	Základní kapitál	100	100	100
	Nerozdělený zisk minulých let	16 932	18 491	24 231
	VH za běžné účetní období	1 559	5 740	1 886
	Rezervy	1 065	0	0
	Dlouhodobé závazky	5 481	7 052	3 998
	Bankovní úvěry dlouhodobé	8 327	6 743	24 408
	Celkem	33 464	38 126	54 623

V letech 2008 a 2009 porušovala firma zlaté pravidlo tím, že dlouhodobá aktiva nebyla kryta dlouhodobými pasivy. Avšak v roce 2010 si firma obstarala dlouhodobý bankovní úvěr, splnila poměr krytí.

6.5 Čistý pracovní kapitál

Tabulka 12: Čistý pracovní kapitál

Ukazatel	2008	2009	2010
	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč
Zásoby	7 754	1 457	3 569
Pohledávky krátkodobé	45 232	118 822	59 555
Finanční majetek	4 889	5 104	3 586
Pracovní kapitál	57 875	125 383	66 710
Krátkodobé závazky	71 341	101 564	52 724
Bankovní úvěry	19 531	46 045	33 408
Čistý pracovní kapitál (NWC)	-32 997	-22 226	-19 422

Graf 1: Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2008 až 2010

Čistý pracovní kapitál se ve sledovaném období pohybuje v záporných hodnotách a každý rok se zvyšuje („blíží se k 0“). Nejvyšší zvýšení nastalo mezi lety 2008-2009. Záporná hodnota také ukazuje, že podnik nemá na zabezpečení svých krátkodobých závazků k dispozici oběžná aktiva.

6.6 Analýza poměrových ukazatelů

V této kapitole bude provedena analýza poměrových ukazatelů, kterou tvoří ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Všechny vstupní hodnoty, které jsou použity pro výpočet analýzy poměrových ukazatelů sledované firmy, jsou v nezdaněné podobě.

6.6.1 Ukazatele rentability

Tato kapitola se zabývá ziskovostí vlastního kapitálu a celkového kapitálu.

Následná tabulka znázorňuje vstupní hodnoty, které jsou při analýze zapotřebí.

Tabulka 13: Vstupní hodnoty pro ukazatele rentability

Údaje potřebné pro zjištění	Položka	Hodnota (v tis. Kč)		
		2008	2009	2010
Rentability (ziskovost)	Celkový kapitál	116 106	178 972	117 809
	Vlastní kapitál	18 677	24 417	26 303
	Tržby	386 970	532 794	195 409
	Dlouhodobé závazky	5 481	7 052	3 998
	rezervy	80	80	80
	Bankovní úvěry dlouhodobé	8 327	6 743	24 408
	EBIT (zisk před zdaněním a úroky)	3 014	7 891	3 945
	EAT (VH před zdaněním)	1 741	6 703	2 003

Tabulka 14: Hodnoty ukazatelů rentability

Ukazatele rentability	Výpočet	2008	2009	2010
ROA (rentabilita celkového kapitálu)	EBIT / Celkový kapitál	2,60%	4,41%	3,35%
<i>ROA (rentabilita celkového kapitálu)</i>	<i>EAT / Celkový kapitál</i>	<i>1,34%</i>	<i>3,21%</i>	<i>1,70%</i>
ROE (rentabilita vlastního kapitálu)	EAT / Vlastní kapitál	8,35%	23,51%	7,62%
ROCE (rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu)	EBIT / (VK + rezervy + dlouhodobé závazky + bankovní úvěry dlouhodobé)	9,26%	20,61%	7,20%
<i>ROS (rentabilita tržeb)</i>	<i>EAT / Tržby</i>	<i>0,40%</i>	<i>1,08%</i>	<i>1,03%</i>
ROS (rentabilita tržeb)	EBIT / Tržby	0,78%	1,48%	2,02%

Rentabilita celkového vloženého kapitálu se po dobu všech 3 let pohybovala v kladných hodnotách, tedy v ziskovosti. Nejvyšší hodnota ukazatele ROA byla dosažena v roce 2009, kdy firma vykazovala největší zisky. V roce 2010 klesla celková aktiva téměř až na úroveň roku 2008, ale na rozdíl od toho zisk před zdaněním a úroky, stejně jako výsledek hospodaření před zdaněním nezaznamenaly až tak razantní pokles. Tím pádem ukazatele rentability celkového kapitálu byly v roce 2008 menší o 0,7%, resp. 0,36%.

Jelikož se vlastní kapitál v průběhu sledovaného období příliš neměnil, tak výrazně kolísal ukazatel ROE. Výkyv v roce 2009 ovlivnily vysoké zisky zapříčiněné vysokými objemy zakázek.

Protože došlo v roce 2010 k nárůstu dlouhodobých bankovních úvěrů, měl provozní hospodářský výsledek před zdaněním vliv na pokles ukazatele rentability dlouhodobého investovaného kapitálu. Za vyšší hodnotu ukazatele ROCE v roce 2008 může především nižší zisk před zdaněním a úroky než v roce 2010.

Stoupající tendence ukazatele tržeb ukázala, že v roce 2010 měla firma největší ziskovost tržeb. Bylo to zapříčiněno velkým poklesem tržeb oproti oběma předcházejícím sledovaným obdobím.

6.6.2 Ukazatele likvidity

Kapitola ukazatelů likvidity je změřena na momentální schopnost firmy uhradit splatné závazky. Mezi tři ukazatele likvidity patří okamžitá likvidita, pohotová likvidita a běžná likvidita.

Tabulka 15: Vstupní hodnoty pro ukazatele likvidity

Údaje potřebné pro zjištění	Položka	Hodnota (v tis. Kč)		
		2008	2009	2010
likvidity	Finanční majetek	4889	5104	3586
	Oběžná aktiva	84773	148500	81900
	Zásoby	7754	1457	3569
	Krátkodobé závazky	82545	140866	61724

Tabulka 16: Hodnoty ukazatelů likvidity

Ukazatele likvidity	Výpočet	2008	2009	2010
Okamžitá likvidita	Finanční majetek / Krátkodobé závazky	0,06	0,04	0,06
Pohotová likvidita	(Oběžná aktiva – Zásoby) / Krátkodobé závazky	0,93	1,04	1,27
Běžná likvidita	Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky	1,03	1,05	1,33

Ani v jednom sledovaném roce se výsledky ukazatele okamžité likvidity nepřiblížily spodní hranici okamžité likvidity, která činí 0,2. Firma tedy nemohla v žádném momentu splatit své okamžité závazky. Její finanční majetek v pokladnách a na bankovních účtech nikdy nedosáhl dostatečné výše.

Výsledky ukazatele pohotové likvidity měly v průběhu analýzy rostoucí tendenci. Ve druhém a třetím sledovaném roce přesáhly hodnoty doporučené minimum ukazatele 1,0. Nejlepšího výsledku bylo dosaženo v roce 2010, kdy klesl především poměr mezi závazky z obchodních aktivit vůči oběžným aktivům, od kterých se v tomto ukazateli odečetla poměrně vysoká hodnota nedokončené výroby.

Přestože v průběhu let 2008 až 2010 oběžná aktiva a zároveň i krátkodobé závazky kolísaly, jejich poměr zůstal po celou dobu přibližně stejný, resp. se v posledním roce zvýšil ve prospěch oběžných aktiv. Významnou roli v případě zvýšení hodnoty ukazatele běžné likvidity hraje poskytnutá krátkodobá záloha ve výši 13,5 milionů. Stejně jako v případě okamžité likvidity, nebylo za dobu sledovaného období dosaženo doporučené minimální hodnoty 1,5. Jelikož firma disponuje s nízkými zásobami, je naprosto normální, že poměr nedosahuje vysokých hodnot ukazatele.

Nízké výsledky ukazatelů likvidity naznačují, že by firma mohla mít problémy s úhradou krátkodobých závazků z obchodních činností, tak i se zaplacením krátkodobých záloh.

6.6.3 Ukazatele aktivity

V této kapitole jsem vypracoval jednotlivé ukazatele aktivity, mezi které patří obraty celkových a stálých aktiv, obrat zásob, obrat pohledávek, rychlosti obrátů zásob, pohledávek a závazků ve dnech.

Tabulka 17: Vstupní hodnoty pro ukazatele aktivity

Údaje potřebné pro zjištění	Položka	Hodnota (v tis. Kč)		
		2008	2009	2010
aktivity	Aktiva celkem	116106	178972	117809
	Stálá aktiva	29965	29596	35069
	Zásoby	7754	1457	3569
	Pohledávky	42423	114898	41153
	Tržby	384766	532467	194329
	Závazky	61069	93069	42499

Tabulka 18: Hodnoty ukazatelů aktivity

Ukazatele aktivity	Výpočet	2008	2009	2010
Obrat celkových aktiv	Tržby / Celková aktiva	3,31	2,98	1,65
Obrat stálých aktiv	Tržby / Stálá aktiva	12,84	17,99	5,54
Obrat zásob	Tržby / Zásoby	49,62	365,45	54,45
Obrat pohledávek	Tržby / Pohledávky	9,07	4,63	4,72
Doba obratu zásob (ve dnech)	Zásoby / Denní tržby	7	1	7
Doba obratu pohledávek (ve dnech)	Pohledávky / Denní tržby	40	78	76
Doba obratu závazků (ve dnech)	Závazky / Denní tržby	57	63	76

V průběhu let 2008 až 2010 měly tržby i všechna aktiva vývoj nejdříve stoupající a následně klesající, avšak vývoj ukazatele obratu celkových aktiv vypovídá o postupném slábnutí intenzity využívání majetku firmy.

Ve struktuře stálých aktiv došlo k nárůstu pouze v posledním sledovaném roce.

Jeden z faktorů, který měl za následek pokles ukazatele obratu stálých aktiv v roce 2010, je nárůst dlouhodobého hmotného majetku. Druhým činitelem, který ovlivňoval pohyby ukazatele po celou dobu sledovaného období, byly tržby, zapříčiněné velkým objemem zakázek. V roce 2009 zaznamenala firma maximum obratovosti stálých aktiv.

Ukazatelé obratu zásob a související doba obratu zásob zaznamenaly nejlepších hodnot v roce 2009, kdy měla firma nejvyšší tržby díky objemu zakázek a disponovala zároveň s nejmenšími zásobami za sledované období. V tomto roce nebyly zásoby vázány v podniku do doby spotřeby nebo prodeje 7 dní, jak tomu bylo v ostatních dvou letech, ale jenom jeden den. Jelikož optimální rychlost obratu zásob je měsíc, tedy 30 dnů, mohla by firma mít větší zásoby. Myslím si, že má podnik nevyužitý potenciál skladu vzhledem k obchodování se stavebním materiálem.

Nejlepších hodnot ukazatele obratu pohledávek zaznamenala firma v prvním sledovaném roce. Za rok se byly schopny všechny pohledávky přeměnit v peněžní prostředky pouze devětkrát. S tímto ukazatelem souvisí doba obratu pohledávek, tedy jakou dobu trvá odběrateli, než zaplatí za faktury. 40 dní, kterých bylo v roce 2008

dosaženo, je průměrná doba splatnosti v České republice. Bylo by tedy potřeba se dále zaměřit na ukázněnost odběratelů v placení pohledávek.

Průběh ukazatele doby obratu závazků se během sledovaného období postupně zvyšoval. Schopnost firmy platit za faktury od dodavatelů se pohybovala od 57 do 79 dnů od jejich vystavení. Může za to zvyšující se podíl závazků vůči firemním tržbám. Zvyšování této schopnosti může úzce souviset s morálkou odběratelů k placení faktur.

6.6.4 Ukazatele zadluženosti

Následující ukazatele jsou tvořeny celkovou zadlužeností, koeficientem samofinancování, úrokovým krytím a zadlužeností vlastního kapitálu.

Tabulka 19: Vstupní hodnoty pro ukazatele zadluženosti

Údaje potřebné pro zjištění	Položka	Hodnota (v tis. Kč)		
		2008	2009	2010
zadluženost	Aktiva celkem	116106	178972	117809
	Cizí zdroje	97418	154661	90130
	Vlastní kapitál	18677	24417	26303
	Finanční majetek	4889	5104	3586
	Nákladové úroky	1273	1188	1942
	EBIT (zisk před zdaněním a úroky)	3014	7891	3945

Tabulka 20: Hodnoty ukazatelů zadluženosti

Ukazatele zadluženosti	Výpočet	2008	2009	2010
Celková zadluženost	Cizí kapitál / Aktiva	83,90%	86,42%	77,51%
Koeficient samofinancování	Vlastní kapitál / Aktiva	16,09%	13,64%	22,33%
Úrokové krytí	EBIT / Nákladové úroky	2,37	6,64	2,03
Zadluženost vlastního kapitálu	Cizí zdroje / Vlastní kapitál	5,22	6,33	3,43

Celková zadluženost firmy dosahovala ve sledovaném období hodnoty kolem 80%. Firma využívá po celou dobu především cizí prostředky financování, tudíž může být riziková pro banku a další věřitele.

Opak ukazatele celkové zadluženosti je podíl vlastního kapitálu na aktivech, tedy koeficient samofinancování. Nízké hodnoty tohoto ukazatele jsou příznivým jevem pro majitele podniku, kterému stačí malý vlastní kapitál vložený do firmy, který je tvořen převážně nerozděleným ziskem z minulých let, a přesto společnost vykazuje zisk.

Ukazatel úrokového krytí byl v uspokojivé výši, tj. minimální hodnota 6, pouze v roce 2009, kdy jeho zisky byly největší díky vysokému objemu zakázek. V ostatních dvou případech ukazatel informuje, že schopnost podniku splácet své závazky z úroků je špatná. Věřitelé jsou varováni nízkými výsledky ukazatele, které klesly v letech 2008 a 2010 pod kritickou hodnotu 3, o zajištění jejich nároků v případě likvidace podniku.

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu je znovu velice důležitý pro banku, která podle něj pozná, jak velké riziko připouští, pokud firmě půjčí peníze. Vysoké hodnoty ukazatele vypovídají o využívání převážně cizích prostředků krytí aktiv.

6.6.5 Vyhodnocení poměrových ukazatelů

Podle ukazatelů rentability jsem zjistil, že nejvyšší ziskovosti během sledovaného období bylo dosaženo v roce 2009, avšak největší výnosnosti samotných tržeb v roce 2010.

Rostoucí tendence všech tří ukazatelů likvidity ukazuje zlepšování schopnosti získávat prostředky pro úhradu krátkodobých závazků, avšak pouze v případě pohotové likvidity bylo v letech 2009 a 2010 překročeno doporučené minimum.

V roce 2009 bylo dosaženo nejlepších hodnot ukazatelů obrátu stálých aktiv a obrátu zásob. Doba schopnosti placení závazků se v průběhu sledovaného období zhoršovala jak u analyzované firmy, tak i u jejích odběratelů.

Z analýzy zadluženosti firmy vyplívá, že firma využívá především cizí zdroje pro krytí majetku. Je tedy pro banky a jiné věřitele rizikovým obchodním partnerem.

6.7 Manažerské řízení podniku

Firma Testa s.r.o. podniká ve více odvětvích stavebnictví, tudíž bylo by potřeba pro dobré manažerské řízení podniku vést finanční účetnictví pro minimálně každé středisko zvlášť. Podnik je členěn na první divizi zabývající se dodávkou střech a střediskem, které staví celé budovy.

Jako manažer podniku, bych zavedl vnitropodnikové účetnictví pro detailní znázornění výnosů, nákladů, obrátů a zisků a mnohem důkladnějším členěním účetních výkazů, by se od oddělily neziskové podnikatelské aktivity. Pro představu by mohlo mít rozdělení takovouto podobu:

- Část dodávek kompletních staveb.
- Část dodávek střech.
- Část dodávek opláštění.
- Část dodávek izolací.

7 Závěr

Téma této bakalářské práce je zaměřeno na finanční řízení stavební organizace, které je v dnešní době pro management firem velice důležité, neboť spočívá ve výběru optimálních variant získávání zdrojů financování a jejich následné užití v podniku pro zajištění největšího zisku. Pro správné manažerské rozhodnutí je nutné nejprve získat data s dobrou vypovídající hodnotou, na kterých se následně může stavět.

Cílem práce bylo představení účetnictví jako informačního zdroje a následně vybrat informace pro manažerské řízení stavebního podniku. Výborným nástrojem pro rozbor podnikových financí je finanční analýza, kterou jsem se v práci zabýval. Vzhledem k materiálům, které mi poskytla firma Testa s.r.o., jsem se zabýval pouze finančním účetnictvím, které je zaměřeno na minulost.

Nízký výsledek hospodaření podniku ve sledovaném období má za následek vysoká konkurence na trhu stavebnictví, zejména v oboru dodávky kompletního opláštění staveb včetně střešních plášťů, které je hlavní podnikatelskou činností firmy.

Druhým problémem analyzované společnosti je struktura zdrojů krytí, které ve sledovaném období tvoří kolem 80% cizí zdroje. Následkem toho je malá schopnost samofinancování. Na základě manažerského rozhodnutí podnik zvýšil podíl dlouhodobých bankovních úvěrů na úkor krátkodobých. V roce 2010 tedy měl podíl dlouhodobých pasiv vůči dlouhodobým aktivům kladnou hodnotu. Navíc jsou úroky z dlouhodobých bankovních úvěrů daňově uznatelné.

Pro ještě lepší vypovídající schopnost by bylo dobré sledovat účetní výkazy podniku z hlediska delšího časového horizontu. Jelikož firma podniká ve dvou od sebe oddělených divizích, doporučil bych sledovat především náklady a výnosy minimálně těchto dvou oddělení zvlášť.

8 Seznam použitých zdrojů

- [1] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. 4.aktualizované vydání. Praha: Grada, c2011. ISBN 978-80-247-3916-8
- [2] SŮVOVÁ, Helena. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1999. ISBN 80-7265-027-0
- [3] IRWIN, David. *Finanční řízení: Podpora klíčových rozhodnutí*. 1. české vydání. Praha: Profess Consulting, c2005. ISBN 80-7259-019-7
- [4] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3.rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-68-2
- [5] PROSTĚJOVSKÁ, Zita. *Finanční řízení a investování*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03566-2
- [6] MRKVIČKA, Josef. *Finanční analýza*. 2. přepracované vyd. Praha: ASPI: Institut svazu účetních, 2006. ISBN 80-7357-219-2
- [7] SUCHÁNEK, Petr. *Finanční management*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 2007. ISBN 978-80-210-4277-3
- [8] RÁDSETOULAL, Vít. *Finanční analýza podniku s využitím matematicko-statistického programu*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2008.
- [9] KISLINGEROVÁ, Eva a kol. *Manažerské finance*. 3.vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-194-9
- [10] VALACH, Josef a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 1999. ISBN 80-86119-21-1
- [11] ČIŽINSKÁ, Romana. *Finanční řízení podniku : moderní metody a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3158-2
- [12] ZINECKER, Marek. *Finanční řízení podniku*. 1.vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006. ISBN 80-214-3150-4

- [13] *Český finanční a účetní časopis*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2006. ISSN 1802-2200.
- [14] FIALA, Josef. *Dějiny účetnictví*. Praha: Pragotisk, Peroutka a spol., 1935, 29, [I] s. Knihnice Zpráv záloženských.
- [15] DOLEJŠOVÁ, Vendula. *Historie účetnictví*. Praha: Bankovní institut vysoká škola Praha, Katedra Financí a účetnictví, 2011
- [16] OPLETALOVÁ, Alena. *Základy účetnictví*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2006. ISBN 80-244-1296-9
- [17] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera*. Praha: Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-140-1
- [18] KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. 3., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010, 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.
- [19] BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 99 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-1115-x.
- [20] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a opl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010, Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
- [21] HRADECKÝ, Mojmír, Jiří LANČA a Ladislav ŠIŠKA. *Manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 259 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-2471-3.
- [22] *Trendy ekonomiky a managementu*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2007. ISSN 2336-6508
- [23] ČERNÁ, Alena a kol. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, 1997. 293 stran. ISBN neuveden
- [24] PEŠTUKA, Jaroslav. *Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů: vyhláška č. 500/2002 Sb., vyhláška č. 504/2002 Sb. : vše komentováno : [právní stav k září 2006]*. Praha: Eurounion, 2006, 303 s. ISBN 80-7317-055-8.

- [25] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 256 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2424-9.

9 Seznam použitých zkratk

VH – výsledek hospodaření

NWC – čistý pracovní kapitál

EBIT – zisk před odečtením úroků a daní

EAT - zisk po zdanění

EBT - zisk před zdaněním

ROA - rentability aktiv

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

ROS – rentabilita tržeb

ROCE - rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu

DNM – dlouhodobý nehmotná majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Aktiva - absolutní změna

Tabulka 2: Aktiva - procentní změna

Tabulka 3: Pasiva – absolutní změna

Tabulka 4: Pasiva: - procentní změna

Tabulka 5: Výkaz zisku a ztrát – absolutní změna

Tabulka 6: Výkaz zisku a ztrát – procentní změna

Tabulka 7: Aktiva – procentní rozbor

Tabulka 8: Pasiva – procentní rozbor

Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát - výnosy

Tabulka 10: Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát – náklady

Tabulka 11: Absolutní hodnoty dlouhodobých aktiv a dlouhodobých pasiv

Tabulka 12: Čistý pracovní kapitál

Tabulka 13: Vstupní hodnoty pro ukazatele rentability

Tabulka 14: Hodnoty ukazatelů rentability

Tabulka 15: Vstupní hodnoty pro ukazatele likvidity

Tabulka 16: Hodnoty ukazatelů likvidity

Tabulka 17: Vstupní hodnoty pro ukazatele aktivity

Tabulka 18: Hodnoty ukazatelů aktivity

Tabulka 19: Vstupní hodnoty pro ukazatele zadluženosti

Tabulka 20: Hodnoty ukazatelů zadluženosti

11 Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozdělení poměrových ukazatelů

12 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2008 až 2010

13 Seznam příloh

Příloha 1: Rozvaha a výkaz zisku a ztráty společnosti Testa s.r.o.